

Έν Όλυμπε

Τριμηνιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό

ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
«ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ, ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ»

Αριθμός Τεύχους: 3, Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2017

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.enolympo.gr

- Δρώμενα του Δικτύου
- Ιστορικά θέματα
- Καλλιτεχνικά θέματα
- Κοινωνιολογικά θέματα
- Λαογραφικά θέματα

- Παιδαγωγικά θέματα
- Λογοτεχνικά θέματα
- Σατιρικά θέματα
- Υγεία, Οικολογία, Περιβάλλον

Έργο του ζωγράφου Βασίλη Κατσιάνα.

ΞΥΘΛΥΜΠΩ

τριμηνιαίο ηλεκτρονικό
περιοδικό

Ιδιοκτησία:

Δίκτυο Καλλιτεχνών και
Επιστημόνων για την ανάπτυξη
της Επαρχίας Ελασσόνας,

Εκδότης: Κων/νος Σαχινίδης,
Πρόεδρος του Δικτύου

Έδρα: Ελασσόνα, 6ης
Οκτωβρίου 84, 40200

Διεύθυνση Σύνταξης:

Ελένη Μπλιούμη

Συντακτική Επιτροπή:

Βασίλης Ζαρζώνης

Ελένη Μπλιούμη

Σπύρος Μπούμπας

Κορίνα Πάντου

Ευαγγελία Ράπτου

Κων/νος Σαχινίδης

Φιλολογική επιμέλεια:

Ευαγγελία Ράπτου

Δημιουργική επιμέλεια-

Σελιδοποίηση:

Μαρία Μοσχογιάννη

Τεχνική υποστήριξη:

Σταύρος Σαχινίδης

Νομική Σύμβουλος:

Αναστασία Χαιρετίδου

Πληροφορίες:

Κων/νος Σαχινίδης

6973591587

ksachinides@yahoo.gr

Ελένη Μπλιούμη 6976832232

mparasio@otenet.gr

Ευαγγελία Ράπτου

6972857733

raptoueva@yahoo.gr

Διεύθυνση: 6ης Οκτωβρίου 84

40 200 Ελασσόνα

Σημείωση σύνταξης:

- Επιτρέπεται η ελεύθερη
άντληση στοιχείων, αρκεί
να αναφέρεται η πηγή
και ο συγγραφέας
- Οι συγγραφείς των άρθρων
φέρουν την ευθύνη
για τις απόψεις τους

Σημείωμα του εκδότη

Στο τρίτο τεύχος του περιοδικού «*ΞΥΘΛΥΜΠΩ*» παρουσιάζονται και πάλι ορισμένα θέματα της αρχαίας Ιστορίας και Μυθολογίας, όπως είναι το άρθρο του Σάκη Δαρδούμπα «*Η ταυτότητα της αρχαίας Περραιβίας*», το άρθρο του Σπύρου Μπούμπα με θέμα «*Περί Ασκληπιού*» και το άρθρο του Βασίλη Ζαρζώνη για τις «*διατροφικές συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων*».

Υπάρχει, ακόμη, και ένα θέμα της σύγχρονης ελληνικής Ιστορίας μας, το άρθρο της Ευαγγελίας Ράπτου για την Γενοκτονία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας με τίτλο «*Η Σμύρνη μάνα καίγεται*».

Πολύ ενδιαφέρον είναι και το άρθρο της Νίκης Σερσέμη «*Γυναίκα και ζωή στο χωριό*» που αναφέρεται στον τρόπο ζωής της Γυναίκας στο χωριό μιας περασμένης εποχής, όχι και πολύ μακρινής από τη σημερινή. Με παρόμοιο θέμα ασχολείται και το ομώνυμο ποίημα του λαϊκού ποιητή Βαγγέλη Πουρνάρα που εγκωμιάζει την Γυναίκα με τον δικό του ποιητικό τρόπο.

Τα πλέον χαρακτηριστικά άρθρα αυτού του τεύχους είναι ορισμένα παιδαγωγικά θέματα, όπως είναι τα άρθρα της Μαίρης Σταθούλη «*Προσεγγίζοντας την ποίηση του Ελύτη στο*

Νηπιαγωγείο» και της Ελένης Μπλιούμη «*Καλοκαίρι και παιδί*». Αξιόλογη είναι και η νέα στήλη με τίτλο ΠΑΙΔΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, στην οποία γράφουν οι μικροί συνεργάτες μας από το 3ο Δ.Σ Ελασσόνας: Αγοραστός Νίκος, Αγριοδήμου Ιωάννα, Αγριοδήμου Αναστασία και Μπαξεβανάκη Χρύσα.

Δεν λείπουν, βέβαια, από το περιοδικό και οι ποιητικές σελίδες με ποιήματα της Κορίνας Πάντου, του Αλέξανδρου Παρλάντζα και του Σάκη Δαρδούμπα.

Στην στήλη «*Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας*» παρουσιάζονται οι απολογισμοί δράσης του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου που αφορούν τις δραστηριότητες της θητείας του κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017.

Επίσης, υπάρχουν και ορισμένες αξιόλογες δραστηριότητες του Αγροτικού Εθνογραφικού Μουσείου Αραδοσιβίων, όπως είναι το 23ο Διεθνές Μουσικο-Χορευτικό Πανηγύρι «*ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2017*».

Τέλος, τη θεματολογία του 3ου τεύχους συμπληρώνει και μια κριτική για το έργο «*Βάκχες*» του Ευριπίδη που ανέβασε το Θεσσαλικό θέατρο καθώς και η Βιβλιοπαρουσίαση.

Νέο Δ.Σ. στο Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας

Μετά τις αρχαιρεσίες που έγιναν στην Τακτική Εκλογοαπολογιστική Γενική Συνέλευση της 2ας Οκτωβρίου 2017, τα νεοεκλεγέντα μέλη για το Δ.Σ. συνεδρίασαν στις 4 Οκτωβρίου 2017 και συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, ως εξής:

Πρόεδρος: **Σαχινίδης Κων/νος**

Αντιπρόεδρος: **Μπαρμπή Βικτωρία**

Γραμματέας: **Βαρσαμή Αθηνά**

Ταμίας: **Συμεωνίδου Αναστασία**

Ειδική Σύμβουλος: **Ράπτου Ευαγγελία**

Όλα τα μέλη του Δ.Σ. αποφάσισαν να συνε-

χίσουν το έργο των προκατόχων τους και να συμβάλλουν, όσο μπορούν και με οποιονδήποτε τρόπο, στην υλοποίηση του προγράμματος δράσης, όπως αυτό καθορίστηκε από την Γενική Συνέλευση.

Στο τέλος της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Κων. Σαχινίδης, αφού συνεχάρη όλα τα μέλη για την εκλογή τους και τα ευχαρίστησε για την εμπιστοσύνη που επιδεικνύουν στο πρόσωπό του, τα κάλεσε, για μια κοινή αγωνιστική πορεία, μαζί με τους χιλιάδες φίλους του Δικτύου, για την πραγματοποίηση των στόχων του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

● Σημείωμα του εκδότη.....	2	● Ποιητικές σελίδες.....	10
● Νέο Δ.Σ. στο Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας	2	● Πρόσωπα νίκης, της Κορίνας Πάντου	10
● Περιεχόμενα	2	● Το βουνό, του Αλέξανδρου Παρλάντζα	10
● Η ταυτότητα της Περραιβίας, του Σάκη Δαρδούμπα.....	3	● Στη μπλε τη γη ψηλά βουνά, του Σάκη Δαρδούμπα	10
● Διατροφικές συνήθειες των αρχαίων, του Βασίλη Ζαρζώνη.....	3	● Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας, Απολογισμός δράσης του Δ.Σ. για τα έτη 2015, 2016 & 2017	11
● Περί Ασκληπιού, του Σπύρου Μπούμπα	4	● Οι «Β Α Κ Χ Ε Σ» του Ευριπίδη από το Θεσσαλικό Θέατρο	13
● Γυναίκα και ζωή στο χωριό, της Νίκης Σερσέμη-Κυριακίδου	5	● Γιορτές Λόγου και Τέχνης 2017 στη Δολίχη και στο Λυκούδι.....	13
● Γυναίκα, ποίημα του Βαγγέλη Πουρνάρα	5	● Παιδικά διηγήματα	14
● Η Σμύρνη μάνα καίγεται 14η Σεπτεμβρίου: ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό κράτος. «Ενθυμήματα Ζωής» από το ημερολόγιο αιχμαλώτου Ιωάννη Φακή, της Ευαγγελίας Ράπτου	6	● Στη χώρα του ανθυγεινού, του Νίκου Αγοραστού	14
● Προσεγγίζοντας την ποίηση του Ελύτη στο νηπιαγωγείο της Μαίρης Σταθούλη	8	● Το αδύναμο σκιουράκι, της Χρύσας Μπαξεβανάκη	14
● Καλοκαίρι και παιδί, της Ελένης Μπλιούμη,	9	● Καλοκαιρινά τραγούδια, Αν. Αγριοδήμου-Ιωάννα Αγριοδήμου	14
		● ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2017	15
		● Βιβλιοπαρουσίαση.....	16

Η ταυτότητα της Περραιβίας

Η ταυτότητα της Περραιβίας, χάνεται στο βάθος εκατοντάδων χρόνων της ιστορίας μας. Το όνομά της το οφείλει στον Γενάρχη μας Περραιβό.

Ο Περραιβός ήταν εγγονός του Κάδμου και της Αρμονίας, γιος του Ιλλυριού. (Αξίζει εδώ να αναφερθεί ότι στο γάμο του Κάδμου και της Αρμονίας, κατέβηκαν και παραβρέθηκαν και οι Θεοί του Ολύμπου).

Αδέλφια του Περραιβού ήταν οι: ΕΓΧΕΛΟΣ, ΑΥΤΑΡΙΕΑΣ, ΔΑΡΔΑΝΟΣ, ΜΑΙΔΟΣ, ΤΑΥΛΑΣ, ΠΑΡΘΩ, ΔΑΟΡΘΩ και ΔΑΣΣΑΡΩ.

Απ' αυτούς οι πιο γνωστοί στην ιστορία είναι ο Περραιβός και ο Δάρδανος. Ο Δάρδανος ηγεμόνευε την βόρεια περιοχή του Ολύμπου (σημερινή Μακεδονία) και μετακομίζοντας ή αποικώντας, τον Ελλήσποντο πήραν τα στενά το όνομά του, δηλαδή Δαρδανέλια.

Ο Περραιβός ηγεμόνευε όλη την τότε περιοχή της Περ-

**Σάκης
Δαρδούμπας,**
Δωδωναίος

ραιβίας νοτιοανατολικά και δυτικά του Ολύμπου, που τα σύνορά της σήμερα τα προσδιορίζουμε από τα Τέμπη (τον Πηνειό) μέχρι τον Αλιάκμονα.

Η παρακαταθήκη του είναι ότι μέσα στο γνωστό μας χώρο της Περραιβίας υπάρχουν ερείπια και ονόματα 17 αρχαίων πόλεων.

Ίσως να έρθουν στο φως και περισσότερα, όταν ασχοληθεί με την περιοχή μας η κοιμωμένη πνευματική Πολιτεία.

Εκτός από το Δωρικό νόμισμα των τριών πόλεων της περιοχής μας, Αζώρου, Πυθίου, Δολίχης, κάθε πόλη είχε το δικό της νόμισμα, που υπάρχουν σήμερα σε διάφορες ιδιωτικές συλλογές ή γκαλερί. Σώζεται, επίσης, το νόμισμα που αναγράφει «Το κοινό των Περραιβών» και υπάρχει στο αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής Κοζάνης.

Προτείνεται το νόμισμα αυτό να γίνει και το έμβλημα του Δήμου Περραιβίας, αν κάποιοι ασχοληθούν κάποτε με την ιστορία μας και με την ταυτότητα της περιοχής μας.

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Ο Μάριος Δημόπουλος είναι διατροφολόγος και συγγραφέας. Έχει εκπαιδευτεί στην φυσική ιατρική και στην φυσικοπαθητική. Εστιάζει την έρευνά του στην πρόληψη και αντιμετώπιση ασθενειών με σωστή διατροφή και χορήγηση φαρμακευτικών φυτών και βοτάνων.

**Του Βασίλη
Ζαρζώνη**
φιλόλογου

Στο ερώτημα για το αν οι αρχαίοι μας πρόγονοι ήταν χορτοφάγοι, η απάντησή του είναι κατηγορηματικά αρνητική και τεκμηριώνεται με συγκεκριμένα αποσπάσματα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Το πιο χαρακτηριστικό είναι αυτό της Ιλιάδας του Ομήρου, στη ραψ. Ι, στ. 206-2017. Λέει, λοιπόν, ο Όμηρος (σε μεταφ.): «Ο Αχιλλέας πάλι έβαλε ένα μεγάλο κρεατοσάνιδο μπροστά στη λάμψη της φωτιάς και πάνω του ακούμπησε μια πλάτη από αρνί και μια από παχιά κατσίκια και μια ράχη από θρεφτάρι γουρούνι που γυάλιζε από το πάχος ... Όλα αυτά τα έκοψε έπειτα όμορφα σε μικρά κομμάτια και τα πέρασε στις σούβλες».

Άλλη πηγή γαστρονομικών προτιμήσεων έχουμε απ' τον Αρχέστρατο διάσημο μάγειρα της εποχής του Περικλή, ο οποίος στη «Γαστρονομία» αναφέρει την ποικιλία κρεάτων που έτρωγαν οι αρχαίοι.

Παρόμοια καταγραφή κρεοφαγίας έχουμε και στους «Δειπνοσοφιστές» του Αθηναίου, ένα 15τομο βιβλίο. Σύμφωνα με την έρευνα του κ. Δημόπουλου, τα συμπόσια των αρχαίων άρχιζαν με πρόπομα, άκρατο οίνο με μέλι. Τα πρώτα πιάτα ήταν θαλασσινά και τελείωναν με ψητό τόνο. Στη συνέχεια σερβί-

ρονταν γλυκόξινα ψωμιά. Το κύριο πιάτο περιλάμβανε γαρδούμπα, κοιλίες από γουρουνόπουλο, ψητό κεφάλι από κατσίκι, μύτες χοιρινές και εντόσθια μικρών εριφιών. Στο τέλος προσέφεραν λαγούς, μικρά κοτόπουλα, πέρδικες, φασιανούς και άλλα πουλιά.

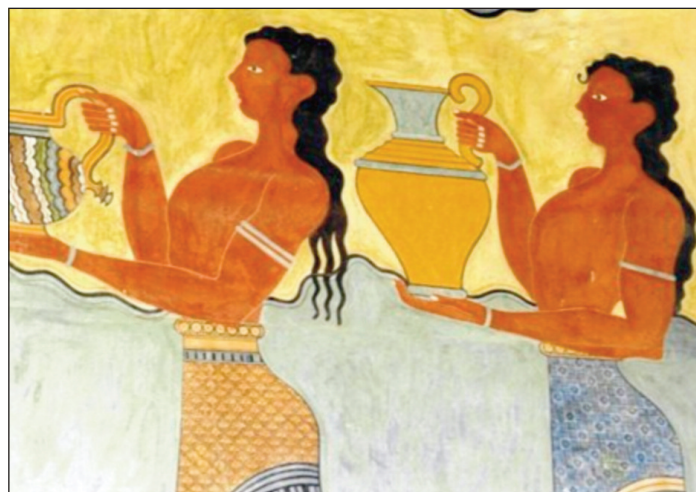
Οι αρχαίοι, όμως, ήταν και ιχθυοφάγοι. Στην Αθήνα κατανάλωναν πάνω από 100 είδη ψαριών, αφού ο Αριστοτέλης στο σύγγραμμά του «Φυσική Ιστορία» απαριθμεί περισσότερα από 110 είδη ψαριών. Ποτιμούσαν τα παχιά ψάρια όπως τη σαρδέλα (σαρδίνη τριχίς), το σκουμπρί (σκόμβρος), τον κολιό, τη γόπα (βόξ) και τη μαρίδα (σμάρις).

Ο Όμηρος από όλα τα θαλασσινά αναφέρει μόνο το χέλι και το δελφίνι. Ο «Ιπποκράτης» στο έργο του «Περί Διαίτης» αναφέρει πως οι αρχαίοι προτιμούσαν ιδιαίτερα το χοιρινό. Συνόδευαν δε το κατσίκι και το αρνί με το μυττικό, κάτι σαν το σημερινό τζατζίκι.

Επίσης, έτρωγαν ένα φαγητό που έμοιαζε με στιφάδο και λέγονταν μίμαρκυς και ένα άλλο που έμοιαζε με πατσά και λέγονταν ήνυστρον. Συχνά, έψηναν κρέας με λίπος σε ζουμί από μέλι και ξίδι, ενώ αγαπούσαν το κρέας κυνηγιού.

Ο ίδιος ο Πυθαγόρας καθιέρωσε να τηρείται η κρεοφαγία απ' τους αθλητές, καθώς αύξανε τη δύναμή τους και την ευρωστία τους.

Οι ελάχιστοι αρχαίοι φιλόσοφοι που δεν έτρωγαν κρέας, δεν το έκαναν για λόγους υγείας, αλλά τα κίνητρό τους ήταν καθαρά θρησκευτικό και συσχετιζόταν με την αντίληψή τους για την μετεμψύχωση.

Περί Ασκληπιοῦ

Σόλην την οικουμένην όπου υπήρχε διάσπαρτος ο Ελληνισμός, αλλά ιδιαίτερα στον Θεσσαλικόν και Περραιβικόν, ο Ασκληπιός, θα λατρευτεί ως ο θεός προστάτης της υγείας των ανθρώπων. Κάθε πόλη της Περραιβίας είχε προστάτη θεό τον Ασκληπιό. Το όνομα του ήταν Ήπιος. Επειδή όμως θεράπευσε τον τύρρανον της Επιδαύρου Άσκλην, πήρε το όνομα Ασκληπιός (Άσκλης + ήπιος = Ασκληπιός).

Κατ' άλλους οφείλει το όνομα του, στην ιδιότητά του να θεραπεύει "Τα ασκελή νοσήματα" δηλ. αυτά που ήταν βαρέα και σκληρά, να τα κάνει ήπια (ασκελή + ήπιος = Ασκληπιός).

Στις Περραιβικές πόλεις πρωτεύουσα θέση είχε ο ιερέας του Ασκληπιοῦ. Αυτός εκλέγονταν από την Εκκλησία του Δήμου, μαζί με τις διάφορες αρχές της πόλεως, άλλοτε για ένα χρόνο και άλλοτε για τριετή θητεία.

Στο πλήθος των ψηφισμάτων που βρέθηκαν, πρώτο αναφέρεται το όνομα του ιερέως του Ασκληπιοῦ και κατόπιν το όνομα του στρατηγού του Κοινού και στη συνέχεια τα ονόματα των Ταγών, του γραμματέως και των ταμιών...

Ο Ασκληπιός, ήταν υιός του Απόλλωνα και της Κορώνης, που ήταν κόρη του Θεσσαλού βασιλιά Φλεγύου. Όταν ακόμη ήτο έγκυος, ερωτεύτηκε τον Αρκάδα Ίσχον, και κατ' άλλους τον Ίσχυν, υιό του Ελάτου και παρεδόθη σ' αυτόν. Όταν το έμαθε αυτό ο Απόλλωνας από το ιερό πτηνό του - τον λευκό κόρακα, οργισθείς εφόνευσε τον Ίσχυν και την Κορωνίδα, ενώ τον κόρακα μετέβαλε σε μαύρον.

Κατ' άλλους ότι ανέθεσε στην αδερφή του Άρτεμη, να φονεύσει την Κορωνίδα. Λέγεται ότι, όταν το σώμα της ήταν πάνω στην πυρά, ο Απόλλωνας έβγαλε από την κοιλιά της Κορώνης, τον υιό του Ασκληπιό. Τον παρέδωσε στον Κένταυρο Χείρωνα, ο οποίος τον ανέθρεψε και του δίδαξε την ιατρικήν...

Μένοντας κοντά στον Χείρωνα, απέκτησε τις πρώτες αρχές της θεραπευτικής, που στηριζόταν στην πλούσια χλωρίδα και τις θαυματουργικές ιδιότητες των βοτάνων.

Φέρεται ότι ακολούθησε τους άνδρες στην Αργοναυτική εκστρατεία και ανεδείχθη "αμύμων ιητήρ", θεραπεύοντας αυτούς από ποικίλα νοσήματα (αμύμων = ονομαστός, έξοχος, ευγενής, αμίμητος). (Λεξικό ΠΡΩΙΑΣ τ. Α' σ. 166)

Κατά την επιστροφή του από αυτήν, ήταν τόσο πολύ καλά κατάρτισμένος στην ιατρική, ώστε όχι μόνον θεράπευε τους ανθρώπους, δι' επωδών και φαρμάκων, εμπλάστρων και χειρουργιών, αλλά ανέσταινε ακόμη και νεκρούς.

Μνημονεύονται αναστηθέντες υπ' αυτού, πολλοί ήρωες, όπως: ο Λυκούργος, ο Γλαύκος, ο Τυνδάρεως, ο Ιππόλυτος κ.α. Και όχι μόνον κατείχε την ιατρική, αλλά και την προήγαγε θαυμάσια, διδάξας αυτήν στους υιούς του Ποδαλείριο και Μαχάονα. Είναι τα παιδιά του που διέπρεψαν ως ήρωες και γιατροί, στο Ελληνικό στρατόπεδο...

Σύζυγος του ήταν η Ηπιόνη και παιδιά του -εκτός από τον Ποδαλείριο και Μαχάονα, η Ιασώ, η Ακεσώ, Η Αίγλη, η Πανάκεια, η Υγεία, ο Τελεσφόρος, ο Άκεσις, ο Ευμαρίων, ο Ιανίσκος και ο Αλεξήνωρ. (Τα περισσότερα εξ αυτών, θα πρέπει να θεωρηθούν, ως προσωποποιημένες ιδιότητές του, και όχι θεϊκές προσωπικότητες).

Κατά την μυθολογία, επειδή με την ιατρικήν του ικανότητα, αποσπούσε τους νεκρούς από τον Άδη και ερήμωνε το βασίλειο του, ο Πλούτωνας παραπονέθηκε στο Δία και εκείνος φοβηθείς, μήπως οι άνθρωποι καταστούν αθάνατοι, κεραύνωσε τον Ασκληπιόν. Τον άρπαξε μέσα από τους θνητούς και τον τοποθέτησε ως "αστερισμό" εις τον ουρανόν. Είναι ο "Οφιούχος". Ονομάστηκε

έτσι, γιατί ιερόν ερπετόν και σύμβολο είχε τον όφιν.

Κατά τον Πίνδαρον, εκεραυνώθη ο Ασκληπιός, διότι επείσθη δια χρυσού-χρημάτων, να θεραπεύσει ετοιμοθάνατον πλούσιον άνδρα. Οργισμένος ο Απόλλωνας δια την αρπαγήν του Ασκληπιοῦ από τον Δία, εφόνευσε τους κύκλωπες που είχαν κατασκευάσει τον κεραυνόν. Ο Δίας στη συνέχεια θα τιμωρήσει τον Απόλλωνα, υποχρεώνοντάς τον να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Άδμητο των Φερών για έναν χρόνον.

Ο Όμηρος ουδεμία θεϊκή ιδιότητα αναγνωρίζει στον Ασκληπιό, αλλά τον αναφέρει ως θνητόν και "διάσημον γιατρόν", που κατέχει υψηλήν βαθμίδα γνώσεων. Ούτε ο Ησίοδος τον αναφέρει ως Θεόν, αλλά ως "άνθρωπον εκ θείας καταγωγής".

Ο Σοφοκλής παρουσιάζει τον Ηρακλήν, ο οποίος υπόσχεται στον Φιλοκτήτη ότι θα του στείλει άνθρωπο, που "τας νόσους πραύνει". Θεοποιείται από τον Πίνδαρο, γιατί είναι αυτός που κατείχε το μυστήριο του "πολυπήμενας ανθρώποισιν ιάσθαι νόσους". (πολυπήμων: αυτός που προκαλεί πολλαπλή δυστυχία, επιβλαβής.) (Λεξικόν LIDDEL & SCOTT. Τ. 5ος, σ. 120)

Ο Σωκράτης κατά την μαρτυρία του Πλάτωνος, θεωρούσε τον Ασκληπιόν "μέγαν ιατρόν", μάλιστα τον αποκαλούσε "διδάσκαλον της ιατρικής". Κατά τον Πλάτωνα δε "ο Ασκληπιός συνέστησεν επισταμένως την ιατρικήν τέχνην και δια του Θεού τούτου, κυβερνάται ολόκληρος η τέχνη αυτή".

Κατά τον Ξενοφώντα, οι υιοί του Μαχάων και Ποδαλείριος, "τα αυτά πάντα εγένοντο και τέχνας και λόγους και πολέμους αγαθοί... Ασκληπιός δε μειζόνων έτυχεν, ανιστάναι μεν τεθνεώντας, νοσοῦντας δε ιάσθαι. Δια δε ταῦτα Θεός ως παρ' ανθρώποις, αείμνη-στον κλέος έχει".

Ο Γαληνός πιστεύει τον Ασκληπιόν "ευεργέτην γέγοναι της ιατρικής". Κατά τον Κλήμη τον Αλεξανδρέα, η αποθέωση του Ασκληπιοῦ έγινε 52 χρόνια προ της αλώσεως της Τροίας,

ήτοι το 1236 π.Χ. Η λατρεία του Ασκληπιοῦ είναι εκ των αρχαιοτέρων θρησκευτικών συλλήψεων της Ελλάδος.

Ο Ασκληπιός θα εξελιχτεί σε μεγάλο γιατρό, ώστε να θεραπεύσει όλες τις αρρώστιες. Οι ναοί του - ιατρεία- σε πολλά μέρη είχαν μετατραπεί σε κέντρα, όπου οι ασθενείς, παρέμεναν και υφίσταντο την θεραπείαν (όπως σήμερα στα νοσοκομεία).

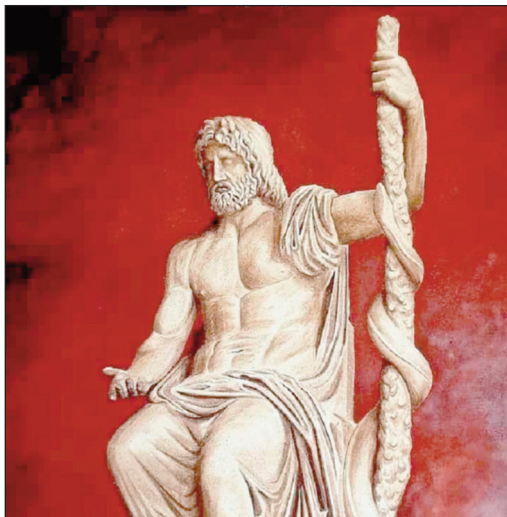
Οι ναοί αυτοί ονομάστηκαν "Ασκληπιεία". Περίφημα Ασκληπιεία ήσαν της Τρίκκης (Τρικάλων), το αρχαιότατον ιερόν του, των Φερών και Φαρσάλων, της Επιδαύρου κ.α. Ο ναός του Ασκληπιοῦ στο Δομένικον (Χυρετίες) θα θεωρείται ως Ασκληπιείον, κατά δε τον 6ον μ.Χ. αι. θα μετατραπεί σε Ναόν του Αγίου Γεωργίου - όπως είναι σήμερα. Αλλά και κατά τον Αρβανιτόπουλο επί του Ναού Ασκληπιοῦ στο λόφο του Μοναστηρίου Ελασσόνας, θα κτισθεί κατά το 1336 μ.Χ. ο ναός της Μονής της Ολυμπιωτίσσης.

Από τα ευρήματα που προέκυψαν από τις ανασκαφικές εργασίες του Ασκληπιείου της Επιδαύρου, φαίνεται ότι σ' αυτά θα πρέπει να γίνονταν ακόμη και λεπτότατες επεμβάσεις.

Στο κέντρο του Ναού - Ασκληπιείου, ήταν τοποθετημένο το άγαλμα του Θεού που είχε ως έμβλημα το τυλιγμένο στη ράβδο του φίδι. Ο ασθενής το βράδυ ξάπλωνε κοντά στο άγαλμα και κατά την νύχτα έβγαιναν διάφορα φίδια που τυλίγονταν στο άγαλμα του Θεού, χωρίς να πειράζουν τους αρρώστους. Λέγεται ότι οι ασθενείς, έβλεπαν στο όνειρο τους τα φάρμακα που έπρεπε να πάρουν - βότανα, καθώς και τον τρόπο θεραπείας τους.

Του Σπύρου Μπούμπα
εκπαιδευτικού
συγγραφέα

Γυναίκα και ζωή στο χωριό

Γυναίκα με πολλές ειδικότητες αλλά χωρίς έμμοιθο επάγγελμα. Αυτή ήταν για τη λάτρα του σπιτιού, αυτή για το μεγάλωμα του παιδιού και την εκπαίδευση. Όλη την μέρα εργαζόταν λαχανιασμένη για να προλάβει όλες τις δουλειές του σπιτιού, να βοηθήσει στο σπίτι μικρούς και μεγάλους και να συμμετέχει και στις κοινές δουλειές, δίπλα στο σύζυγό της, δίπλα στο γιο της.

Η κτηνοτρόφισσα ξυπνούσε απ' τα «άγρια» χαράματα το Χειμώνα για να πάει μαζί με τον άνδρα της να «συνιάσει» τα πρόβατα – τα ζωντανά. Όταν επέστρεφε στο σπίτι, έπρεπε να ασχοληθεί με τις δουλειές του σπιτιού, μέχρι να έρθει η ώρα να ξαναπάει στα πρόβατα. Στο κεφάλι της είχε μόνιμα δεμένο το μαντήλι για να μην σκονίζεται και να μην κρυώνει και το έβγαζε μόνο όταν έκανε ατομική καθαριότητα.

Ποτέ δεν της έμενε χρόνος να περιποιηθεί τον εαυτό της. Δεν καλλωπιζόταν καθημερινά και δεν νοιαζόταν για την ομορφιά της, για τα λούσα της. Ντυμένη πάντα με τα ρούχα της δουλειάς δεν μπορούσε κανείς να καταλάβει αν ήταν νεαρή γυναίκα ή μεγάλης ηλικίας. Θα μπορούσε να την δει κανείς να βόσκει πρόβατα και να πλέκει. Ήθελε να τα προλαβαίνει όλα.

Χρόνος για διασκέδαση δεν υπήρχε γι' αυτήν, ενώ για τον σύζυγο πάντα υπήρχαν ευκαιρίες να πάει στο καφενείο. Σπάνια έβγαине με τον άνδρα της βόλτα σε κάποιο χορό και γενικά σε μια κοινωνική εκδήλωση. Πάντα ήταν ταμπουρωμένη στο «καβούκι» της.

Για την γυναίκα που έβαζε καπνό,

τα πράγματα ήταν κάπως καλύτερα, όχι και πολύ φυσικά. Οι κύριες ασχολίες της τον Χειμώνα ήταν τα οικιακά, τα παιδιά και τα εργόχειρα. Απολάμβανε τη ζεστασιά του σπιτιού ενώ η κτηνοτρόφισσα όχι.

Όταν ερχόταν η Άνοιξη «ανακατεύονταν» με τα χώματα μαζί με τον σύζυγο και τα παιδιά της για τις αβραγίες του καπνού.

Το Καλοκαίρι γι' αυτήν δεν υπήρχε ύπνος. Από τη νύχτα

πήγαινε στο χωράφι και ήταν σκυμμένη όλη την ώρα για να «σπάξει» καπνό. Επιστρέφοντας στο σπίτι, ετοίμαζε το φαγητό, φρόντιζε τα παιδιά και την καθαριότητα καθώς και ότι άλλο προλάβαινε και μετά βοηθούσε στο «ραμάθιασμα» ή στο γάζωμα του καπνού ή ετοίμαζε «χεριές». Γι' αυτήν δεν περίσσευε χρόνος να ησυχάσει ούτε ένα τέταρτο το μεσημέρι. Όλοι στο σπίτι περίμεναν από αυτήν το φαγητό και την περιποίηση. Κι αν υπήρχε καμιά Κυριακή που να μην πάνε στο χωράφι, όλοι στο σπίτι μπορούσαν να ξεκουραστούν λίγο, αυτή όμως δεν είχε ποτέ αυτό το δικαίωμα. Θα έκανε γενική καθαριότητα.

Το Φθινόπωρο γινόταν το «πάτημα» του καπνού. Η γυναίκα ήταν πάλι δίπλα στον άνδρα να βοηθάει. Ευτυχώς γι' αυτήν ερχόταν ο Χειμώνας και μπορούσε να βλέπει το σπίτι και να ζει την οικογενειακή ζεστασιά. Στο χωριό συμβαίνει το εξής

παράξενο, ακόμη και σήμερα: Η γυναίκα πάντα εργάζεται δίπλα στον άνδρα της ενώ ο αφέντης του σπιτιού σπάνια βοηθάει τη γυναίκα του στο μεγάλωμα των παιδιών τους. Γι' αυτόν υπάρχουν τα καφενεία για να «ξεσκάσει».

Όμως, η κάθε αγρότισσα πρέπει να βάλει τα πράγματα στη σειρά που αξίζει να είναι.

Θα είναι καλό γι' αυτήν να κλέψει λίγο χρόνο για τον εαυτό της, να διαβάσει, να διασκεδάσει, να ζήσει.

Πρέπει να μάθει να ζητά από τους άλλους ό,τι της αξίζει, όχι μόνο να προσφέρει. Έχει τόσο όμορφη φύση μέσα της, θηλυκή, λεπτή, ευαίσθητη και πρέπει να την καλλιεργεί. Να μην πνίγει τα πλούσια συναισθήματά της. Έχει κάθε δικαίωμα να ζήσει και αυτή τον έρωτα, το χορό, το θέαμα, την εκδρομή, την παρέα και ότι ξεκουράζει τον άνθρωπο. Δικαιούται να βγει από το σπίτι της, να «ξεμυτίσει», δεν θα χαθεί.

Αγρότισσα γλέντα, ζήσε, σκέψου τι σου ανήκει.

Της **Νίκης Σερσέμη**
- Κυριακίδου
οδοντιάτρου

Γυναίκα

Για όλους έπλεξα πολλά ανάμνησης γιλέκα, οφείλω κι ένα πλέξιμο καρδιάς, για τη ΓΥΝΑΙΚΑ. Είναι το έτερο μισό μεσ' στης ζωής την πάλη, είναι του πόθου συνειρμός, δροσιά στο προσκεφάλι. Είναι το κάδρο του σπιτιού, συμπόρευσης αχτίδα, γοργόνα που το δάκρυ της στολίζει την ελπίδα. Είναι λουλουδί του Μαγιού, όλο δροσιά και χάρη, η φαντασία ποιητών, ζωγράφων το καμάρι. Είναι στα δύσκολα δεντρί με ρίζες στεριωμένες, έχει στο σώμα της παντού καρδιές ζωγραφισμένες. Μ' ένα χαμόγελο γλυκό θυμούς ανάγκης σβήνει, γίνεται πέλαγος βαθύ κάθε βραδιά στην κλίνη. Είναι καημός και στεναγμός, είναι χαρά και λύπη,

είναι στεφάνι μοναξιάς, όταν μια μέρα λείπει.

Είναι το άλφα της ζωής μαζί και το ωμέγα

είναι το δημιούργημα της πλάσης μας το μέγα.

Μεσ' στο κορμί της τη μαγιά της ομορφιάδας έχει

και θέλει την εμφάνιση συχνά να την προσέχει.

Φτιάχνεται και στολίζεται σαν πρέσβειρα του κάλλους,

μονάχα για το ταίρι της και όχι για τους άλλους.

Φιλώ τα χείλη της γλυκά, της πεθυμιάς βαρκάδα και ακουμπώ στα στήθια της αγάπης μαντινάδα:

Χαλάλι σου βασιλικέ, όσο νερό κι αν πίνεις, γιατί το κάνεις άρωμα και πίσω μου το δίνεις!

Βαγγέλης Πουρνάρας
λαϊκός ποιητής

Η Σμύρνη μάνα καίγεται

14η Σεπτεμβρίου: ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό κράτος

«Ενθυμήματα Ζωής» από το ημερολόγιο του αιχμαλώτου Ιωάννη Φακή

Σύμφωνα με τον Νόμο 2645 της 13ης Οκτωβρίου 1998¹ «ορίζεται η 14η Σεπτεμβρίου κάθε έτους ως ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό κράτος». Η σχετική εισηγητική έκθεση των Βουλευτών Γ. Χαραλάμπους, Γ., Διαμαντίδη και Γ. Καψή στην πρόταση του παραπάνω νόμου μεταξύ άλλων υπογράμμιζε τα εξής:

«Η κατάρρευση των ελληνικών δυνάμεων το 1922 στη Μικρά Ασία, οι σφαγές, λεηλασίες και προσφυγιά που ακολούθησαν, αποτελούν το αποκορύφωμα μιας συστηματικής προσπάθειας εξόντωσης του ελληνικού στοιχείου από τα χώματα της Μικράς Ασίας, που έβαλε τέρμα στην τρισχιλιετή παρουσία του στην πέραν του Αιγαίου Ελλάδα, μια περιοχή όπου αναπτύχθηκε η ωριμότερη φάση του ελληνικού πολιτισμού.

Μια διαδρομή πολιτισμού που ξεκίνησε με τον Όμηρο, τον Ηρόδοτο, το Θαλή, πέρασε στο χριστιανικό ελληνισμό με το Βασίλειο, το Γρηγόριο, τον Ιωάννη και έκλεισε με το Σεφέρη και το Βενέζη. Μια διαδρομή που άντεξε σε Πέρσες, Ρωμαίους, Σελτζούκους και Οθωμανούς, μόνο με ολοκληρωτικό ξεκλήρισμα μπορούσε να διακοπεί και να επιτρέψει τη δημιουργία τουρκικού εθνικού κράτους, σε ένα γεωγραφικό χώρο που μεγαλούργησε η ιδέα του πολυεθνικού κράτους με ελληνική κουλτούρα και συνείδηση....

Την τερατώδη αυτή γερμανική σύλληψη πρώτοι οι Νεότουρκοι ανέλαβαν να κάνουν πράξη. Και κοντά στις βάρβαρες ασιατικές μεθόδους του βίαιου εξισλαμισμού, του γενιτσαρισμού και των κατά τακτά διαστήματα φυλετικών εκκαθαρίσεων ήρθε να προστεθεί η τετονική ψυχρή μεθοδικότητα με τη λειτουργία των περίφημων ταγμάτων εργασίας.

Η διαδρομή Αιγαίο Πόντος Αρμενία Συρία αποτέλεσε την τακτική εκδρομή των παππούδων μας, που οδήγησε στη δραματική μείωση του ανδρικού πληθυσμού. Μέσω των ταγμάτων εργασίας εξοντώθηκαν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες σε μια εθνική γενοκτονία εφάμιλλη των Αρμενίων, την ίδια ακριβώς εποχή.

Η νίκη του Κεμάλ, που υλοποιεί τις καινοφανείς ιδέες του Παντουρκισμού και την αφομοίωση των εθνοτήτων μέσα στην ιδέα του τουρκισμού, δίνει φτερά τους άτακτους συμμορίτες που επιδίδονται σε μια πρωτοφανούς αγριότητας σφαγή του ελληνικού στοιχείου στη Μικρά Ασία κάτω από το αδιάφορο βλέμμα της «πολιτισμένης Δύσης» και των «συμμάχων» μας.

της **Ευαγγελίας Ράπτου**
δρα Κοινωνικής
Λαογραφίας

Και κλείνει ο ιστορικός κύκλος του Ελληνισμού στην περιοχή της Μικράς Ασίας μετά τρεις χιλιάδες χρόνια. Ενάμισι εκατομμύριο πρόσφυγες μπολιάζουν την páτρία γη με το δυναμισμό και την προοδευτικότητα που κουβαλάνε. Πεντακόσιες χιλιάδες νεκροί μένουν πίσω, θύματα μιας από τις πιο συστηματικές εκκαθαρίσεις που γνώρισε η παγκόσμια ιστορία. Εκατοντάδες χιλιάδες, είτε με τη βία είτε για να διασωθούν, τουρκεύουν στις δύσκολες ημέρες δημιουργώντας το υπαρκτό σήμερα στην Τουρκία κομμάτι των με ελληνική συνείδηση «κρυπτοχριστιανών».

Αυτό το κομμάτι της ιστορίας μας, σημαντικό όσο λίγα, υπάρχει μια τάση να υποβαθμίζεται,

λες και δημιουργεί ενοχές. Η ραχοκοκαλιά του ελληνικού πολιτισμού εξαφανίζεται μαζί με τις παραδόσεις και μια τρισχιλιετή καρποφόρα ελληνική παρουσία, χωρίς καμία προσπάθεια να διασωθεί.

Η ελληνική ιστορία κινδυνεύει να διασωθεί ανάπηρη, χωρίς την οικουμενική διάσταση της, που είναι η αποθέωση του ελληνικού πνεύματος, και μόνο η δραστηριότητα μερικών προσφυγικών σωματείων προσπαθεί απεγνωσμένα να κρατήσει άσβεστη τη μνήμη.

Και μνήμη δεν σημαίνει αλυτρωτισμό, αλλά πάνω από όλα σημαίνει σεβασμό στα páτριά, στην ιστορική αλήθεια και τις παραδόσεις μας που είναι όχι μονό ελληνική κληρονομιά, αλλά κληρονομιά του παγκοσμίου πνεύματος. Για να

υπάρξει σεβασμός στην ιστορική μνήμη. Για να καταδικαστούν οι ευρωπαϊκές έμπνευσης και τουρκικής εκτέλεσης θηριωδίες που καθιέρωσαν στον αιώνα μας τη λογική των εθνικών εκκαθαρίσεων, που παρά τα όσα θα πίστευε κανείς την είδαμε να ξαναζωντανεύει στις μέρες μας.

Για να απαξιωθούν για το μέλλον τέτοιες πολιτικές.

Για να σωθεί η μνήμη των αδελφών μας που αποτέλεσαν θύματα της τουρκικής θηριωδίας».

Το 2012 εκδόθηκαν τα «Ενθυμήματα Ζωής» του Κρανιώτη Ιωάννη Φακή²

που έζησε σε όλη τη διάρκεια του 20ου αιώνα, 1900-1997, και βίωσε όλα τα συνταρακτικά πολιτικά και πολεμικά γεγονότα, μεταξύ των οποίων τη γενοκτονία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας, που κατέχει καίρια θέση και στη ελληνική ιστορία και στη μνήμη του συμπατριώτη μας.

Ο ίδιος ομολογεί στα σωζόμενα γραπτά του: «...περιγράφω τα μεγάλα και σκληρά πάθη της ζωής μου με ολίγη φρίκη και λαχτάρα, όπως μου έρχονται στο μυαλό μου», με σκοπό «... να διαφωτίσω τους νέους. Να καταλάβουν πώς ήταν

αυτή η ζωή. Τι ψυχές και σώματα είχαν αυτοί οι άνθρωποι, που είχαν τόση αντοχή».

Θεώρησα σκόπιμο, στα πλαίσια της νέας αντίληψης της συγγραφής της ιστορίας, της αντίληψης πως η ιστορία δεν γράφεται μόνο από τα επίσημα αρχεία της πολιτικής και στρατιωτικής δράσης, αλλά από τους πρωταγωνιστές των γεγονότων, που έδρασαν σε συγκεκριμένο χωροχρόνο, βίωσαν τα συνταρακτικά γεγονότα και γεύτηκαν πικρή τη γεύση της απειλής του πολέμου και του επικείμενου θανάτου. Για τον λόγο αυτό παραθέτω αποσπάσματα από τα ενθυμήματα του Ιωάννη Φακή που αφορούν τη στρατιωτική του εμπειρία όταν στις 8 Μαΐου 1919 έφυγε από το χωριό του την Κρανιά Ελασσόνας για να γίνει στρατιώτης στη Σμύρνη. Όλοι μαζί 28 παιδιά ξεκίνησαν από το χωριό με τα πόδια για να φτάσουν τελικά έναν χρόνο αργότερα, στις 20 Μαΐου 1920 στην ξακουστή πόλη της Σμύρνης.

Επέλεξα αποσπάσματα από την αιχμαλωσία τους κατά την έναρξη της υποχώρησης του λόχου του. Στις 30 Αυγούστου 1922 τουρκικό ιππικό περικύκλωσε τον λόχο του στη θέση τα «72 Αδέλφια» και τους κατηύθυναν στη Σμύρνη.

«Στο δρόμο όλη η φρουρά που μας συνόδευε άρχισε το πλιατσικολόγι. Μας αφαιρούσαν τα πάντα, χρήματα, ρολόγια, δαχτυλίδια και ό, τι αντικείμενο είχε αξία, καθώς και το ρουχισμός μας. Στην πορεία, αφού είχε νυχτώσει για τα καλά, άρχισαν να κάνουν και σκοτωμούς με το παραμικρό. ... Έτσι μόλις μπήκαμε στα πρώτα σπίτια στη Σμύρνη, άρχισαν οι πολίτες να παίρνουν στρατιώτες και να τους σφάζουν αμέσως εκεί μπροστά στη φάλαγγα. Ολίγη διάκριση γινόταν στους Παλαιοελλαδίτες στρατιώτες και στους Μακεδόνες. Αυτό γινότανε, διότι θεωρούσαν ότι αυτοί πήγαν να πολεμήσουν υποχρεωτικά, ενώ οι Μικρασιάτες δεν δικαιολογούνταν. Αφού περνούσαν καλά με τους Τούρκους, γιατί πήγανε εθελοντικά στρατιώτες; Γι' αυτούς δεν υπήρχε κανένα ελαφρυντικό.

Εκεί λοιπόν, με τα πρώτα κρούσματα, με άρπαξε και μένα ένας πολίτης για να με σκοτώσει, αλλά άρχισαν οι δικοί μας να φωνάζουν: «ΜπουΑτίνα, μπουΑτίνα». Με αφήνει εμένα και παίρνει αμέσως άλλο στρατιώτη, τον ρίχνει κάτω και τον σφάζει σαν αρνί μπροστά στο σκαλοπάτι του σπιτιού του. Φρίκη!»

Στο στρατηγείο της Σμύρνης από την Κυριακή το βράδυ 30 Αυγούστου ως την Τρίτη το πρωί 1 Σεπτεμβρίου 1922 «μας αφαιρούσαν ό, τι έβρισκαν: χρήματα, ρολόγια, δαχτυλίδια και ό, τι άλλο είχαμε. Άρχισαν να μας γδύνουν και να μας παίρνουν τα ρούχα και τα παπούτσια μας. Μας γδύσανε σχεδόν παντελώς. Δεν μας άφησαν τίποτε! Δεν μας έδωσαν καθόλου νερό και φαγητό. Είχαν στεγνώσει τα χείλη μας από τη δίψα! Επειδή δεν είχαμε νερό και βλέπαμε κάτω το χώμα μαύρο, σαν να ήταν υγρό, νομίζαμε ότι ήταν λασπόνερο και βουτούσαμε τα χέρια μας για να βρέξουμε λίγο τα χείλη μας. Δυστυχώς, όμως, αυτό ήταν πετρέλαια από τα αυτοκίνητα, που ήσαν εκεί. ... άθλια κατάσταση! Κατάντια, ξεπεσμός...

Στην έξοδο (από το Στρατηγείο) και κάτω στο έδαφος είχανε στρώσει μια ελληνική σημαία του Συντάγματός μας. Μας υποχρέωναν να πατήσουμε επάνω της για να περάσουμε έξω. Έτσι ήθελαν να μας ταπεινώσουν, βεβηλώνοντας και το ιερό σύμβολο της πατρίδας μας. Κοντεύαμε να χάσουμε τα λογικά μας. Ο νους του ανθρώπου δεν μπορεί να καταλάβει τι τραβούσαμε και σε ποια τραγική κατάσταση

βρισκόμασταν. ... οι Τούρκοι, άντρες, γυναίκες και παιδιά ... ρίχνουν επάνω μας στο σωρό, για να μας χτυπήσουν, ό,τι έβρισκαν: ξύλα, πέτρες, μπουκάλια, παλιοτενεκέδες.... Μια φοβερή διαπόμπευση και ένας έσχατος εξευτελισμός της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας! Να χτυπούν, να βρίζουν, να παίρνουν όποιον έβρισκαν μπροστά τους και να τον σφάζουν. ... Ήταν ανεξέλεγκτοι! Δεν τους εμποδίζε κανείς!... Ήμαστε στη διάθεση του κάθε Τούρκου!...

Εγώ, όπως και οι περισσότεροι αιχμάλωτοι, φορούσα ένα ολόκληρο τσιουβάλι με τρεις τρύπες. Το φορούσα όπως οι γυναίκες τις ρόμπες, χωρίς μανίκια. Αυτό σκέτο ήταν το μόνο φόρεμα των περισσότερων αιχμαλώτων.

Με αυτές τις συνθήκες κοιμόμασταν μέσα σ' αυτά τα πρόχειρα κουμάσια (κοτέτσια) που είχαμε κατασκευάσει πρόχειρα μόνοι μας, ανά 5-10 άτομα μαζί. Κοιμόμαστε αγκαλιά, για να ζεσταθούμε, διότι ήμασταν παγωμένοι από το χιόνι. Πολλές φορές είχαμε αγκαλιά τον πεθαμένο συνάδελφό μας... Πολλοί πεθαίνανε κάθε βράδυ ξυλιασμένοι από το φοβερό κρύο. Κάθε πρωί είχαμε από 2-5 πεθαμένους!

Τους μεταφέραμε λέξω σε ένα λοφίσκο, Γκιοιούρ Τεπέ (λόφος των Γιουνάνηδων) τον λέγανε οι Τούρκοι και τους θάβαμε όλους μαζί σε ένα λάκκο, τους πεθαμένους της κάθε ημέρας. Η μεταφορά τους γινόταν πάνω σε μια αυλακωτή λαμαρίνα, που την κρατούσαμε από τις τέσσερις γωνίες της με σύρματα, που είχαμε προσδέσει σ' αυτές».

Η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 υπήρξε η μεγαλύτερη καταστροφή στην ιστορία του ελληνικού έθνους, η μεγαλύτερη εθνική συμφορά. Το τρομερό τοπίο εκείνων των ημερών αποκαλύπτεται μέσα από τις μαρτυρίες όσων το έζησαν.

Μαρτυρίες συγκλονιστικές, που πιστοποιούν την ύπαρξη του Μικρασιατικού Ολοκαυτώματος. Η μακράιωνη ελληνική παρουσία στην περιοχή ξεριζώθηκε οριστικά με τον πιο δραματικό τρόπο: με την πυρπόληση της Σμύρνης, τις σφαγές, τις λεηλασίες και πλήθος άλλων φρικαλεοτήτων σε βάρος των Ελλήνων και Αρμενίων στις πόλεις και τα χωριά που ανακαταλαμβάνονταν από τον τουρκικό στρατό και προ πάντων το ξερίζωμα του Ελληνισμού από την Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.

*Η Σμύρνη μάνα καίγεται καίγεται και το βιος μας
ο πόνος μας δε λέγεται δε γράφεται ο καημός μας
Η Σμύρνη μάνα χάνεται τα όνειρά μας πάνε
στα πλοία όποιος πιάνεται κι οι φίλοι τον χτυπάνε
(Στίχοι: Πυθαγόρας, Μουσική: Απόστολος Καλδάρης).*

Οι φλόγες που υψώθηκαν ως τον ουρανό όταν τα βάρβαρη στίφη των Τούρκων του Κεμάλ εισέβαλλαν στη Σμύρνη

1. Ν.2645/1998 - ΦΕΚ 234/Α/13-10-1998.

2. Φακής, Ι. (2012). Ενθυμήματα Ζωής. Επιμέλεια: Απόστολος Ι. Φακής. Αθήνα. Διάδραση.

Προσεγγίζοντας την ποίηση του Ελύτη στο νηπιαγωγείο

Η ποίηση είναι μια ενδιαφέρουσα σύνθεση λέξεων, ιδεών και αισθημάτων με τη μορφή ηδυσμένου και αρμονικού λόγου. Πρόκειται για μια ενδελεχή και εντελεχή γλωσσική κατασκευή που παράγει πολλαπλά επίπεδα νοημάτων. Η ποίηση δημιουργεί νέες προοπτικές, πρωτόγνωρους συνδυασμούς στη χρήση των λέξεων ανοικειώνοντας τα φαινόμενα της καθημερινής εμπειρίας.

Σύμφωνα με τον Ελύτη στην ποιητική έκφραση πρέπει να υπάρχει το στοιχείο της έκπληξης. Για τον ποιητή, η λειτουργία της ποίησης δεν είναι απλά και μόνο για να εκφράσει με τρόπο πρωτόφαντο και εκθαμβωτικό ιδέες και συναισθήματα, αλλά μέσω της γλώσσας να επιφέρει μια νέα ενόραση του κόσμου.

Θεμελιώδης και απαραίτητη είναι η σχέση της ποίησης με το ρυθμό και τη μουσική. Η ποιητική του στίχου βοηθά τους μαθητές να εξασκούνται στην ακρόαση των τραγουδιών, στην προφορική εκφορά του στίχου, αλλά ταυτόχρονα η προσοχή τους στρέφεται στο ουσιώδες αλλά και κάποτε ανατρεπτικό μήνυμα.

Μια από τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις ποίησης γραμμένης ειδικά για μελοποίηση, είναι η ποιητική συλλογή: «Τα Ρω του έρωτα». Το έργο ανταποκρίνεται στην προσληπτική διάθεση του παιδιού, μιας και το περιεχόμενό του συμπίπτει με την αμέριμη φύση του παιδιού.

Ο Ελύτης δημιουργεί ένα θαυμαστό κόσμο, έναν παράδεισο μέσα στον κόσμο στον οποίο πρωτοστατεί η χλωρίδα και η πανίδα του νησιωτικού τοπίου και συνυπάρχει με την απόλυτη παιδική αθωότητα.

Την ποίηση του Ελύτη χαρακτηρίζει η θάλασσα, τα νησιά, τα κορίτσια, οι άγγελοι, οι άγιοι, τα τζιτζίκια, οι γλάροι, τα τριζόνια, ο παράδεισος, η ιερότητα των αισθήσεων. Κυριαρχούν οι υπερρεαλιστικές ανατροπές και οι μεταμορφώσεις, με όχημα τη φαντασία.

Τα ποιητικά τραγούδια του Ελύτη, χαρακτηρίζονται από έντονη μουσικότητα. Σε αυτά κυριαρχούν οι ευρηματικές ομοιοκαταληξίες, η ποικιλία μετρικών ρυθμών (ιαμβικό και τροχαϊκό μέτρο), οι ηχομιμητικές λέξεις (Τα τζιτζίκια), τα επιφωνήματα, οι παιγνιώδεις αναφορές στις νότες (Μαγισσάκι), οι ακουστικές εικόνες.

Με αυτό τον τρόπο ευνοείται η μελοποίηση και επιτείνεται η ηχητική ακουστική αξία αυτών των ποιημάτων, επιβεβαιώνοντας τη διασταύρωση ποίησης και μουσικής.

Το μέτρο και η ομοιοκαταληξία κάνουν τα ποιήματα προσιτά και τα

συγκεκριμένα τραγούδια είναι αντιπροσωπευτικά των αρχών, των κανόνων και των στοιχείων που χρησιμοποιεί ο ποιητής στο έργο του.

Σχεδιάζοντας δραστηριότητες προσέγγισης της ποίησης του Ελύτη, οι νηπιαγωγοί έχουν στη σκέψη τους το γεγονός ότι η πλούσια φαντασία των παιδιών θα οδηγήσει σε σημαντικά αποτελέσματα, αν τροφοδοτηθεί με τα εξαιρετικά ερεθίσματα που εμπεριέχονται στους στίχους του ποιητή.

Προκειμένου μια τέτοια προσέγγιση να ενσωματωθεί στις θεματικές ενότητες και τα αναδυόμενα σχέδια εργασίας που δουλεύαμε στην τάξη, επιλέγουμε ποιήματα του Ελύτη που ταιριάζουν με τις ενότητες που επεξεργαζόμαστε κάθε φορά στην τάξη μας.

Βιβλιογραφία

Αρτζανίδου Ελ.-Γουλής Δ.-Γρόσδος Σ.-Καρακίτσιος Α. (2011): Παιχνίδια φιλιαναγνωσίας και αναγνωστικές εμπυχωσεις Αθήνα, Gutenberg

Βατικιώτης Κ.(Επιμ.-1996): Η μαγεία του Ελύτη

Καθημερινή -7 ημέρες, 24/3/1996

Ηλία Α. Ελ. (2011): Διαβάζοντας Ελύτη: Παιδικές ιστορίες για «τα Ρω του έρωτα»

Διαδρομές τεύχος 102, Ιούνιος-

Ιούλιος-Αύγουστος 2011

Ηλιοπούλου Ι.(επιμ.-2008) Οδυσσέας Ελύτης- Ποίηση Αθήνα, Ίκαρος

Κάντζου Ν.: Γειά σου κύριε Μενεξέ

Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τεύχος 91 Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2013

Οικονομοπούλου Β.-Καλογήρου Τζ. (2011): Στο Ελυτονήσι: Η μουσικότητα της ποίησης του Οδυσσέα Ελύτη και η διδακτική της αξιοποίηση

Διαδρομές τεύχος 102, Ιούνιος-Ιούλιος-Αύγουστος 2011 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Πράξη «Νέο Σχολείο» (2011). Νέο

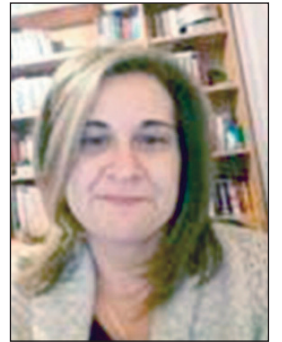
Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου Παπαδάτος Σ.Γ.: Παιδικό βιβλίο και φιλιαναγνωσία Αθήνα, Πατάκης

Ροντάρι Τ. (1985): Γραμματική της φαντασίας Αθήνα, Τεκμήριο

Στανιού Ελ. (2011): Όταν πέντε ποιήματα του Ελύτη και η φαντασία συναντιούνται στο νηπιαγωγείο

Διαδρομές τεύχος 102, Ιούνιος-Ιούλιος-Αύγουστος 2011

Τζαβάρα Κ. (2011): Μαγικές διαδρομές στην Τέχνη: Οδυσσέας Ελύτης Θεσσαλονίκη, Διάπλους

Της **Μαίρης Σταθούλη**
Νηπιαγωγού

Καλοκαίρι και παιδί

Καλοκαίρι! Η πιο ξένοιαστη εποχή του χρόνου για μεγάλους και κυρίως για μικρούς. Οι γρήγοροι ρυθμοί του χειμώνα ρίχνουν τους τόνους τους, οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις ελαττώνονται, η καθημερινότητα γίνεται πιο προσιτή στην ηρεμία, την ξεκούραση και τη χαλάρωση.

Η διάθεση αλλάζει και δίνει ευκαιρίες σε μικρούς και μεγάλους να αξιοποιήσουμε δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο μας, να αυξήσουμε τις εμπειρίες μας και να οδηγηθούμε σε νέες συγκινήσεις με νέο δημιουργικό οίστρο.

Τι θα μπορούσαν λοιπόν να κάνουν οι μικροί λιλιπούτιοι φίλοι μας για να περάσουν ένα αξέχαστο καλοκαίρι;

Η κατασκήνωση είναι ο νούμερο ένα προορισμός των παιδιών όλων σχεδόν των ηλικιών. Η απομάκρυνση για λίγο από το σπίτι και τους γονείς είναι μία δελεαστική πρόταση και όταν μάλιστα αυτή συνοδεύεται με μία σειρά από ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, τείνει να γίνει μία τέλεια πρόταση.

Τα οφέλη για το παιδί, από μια τέτοια απόφαση είναι πολλά. Μαθαίνει να ανεξαρτητοποιείται και να αναλαμβάνει την ευθύνη του εαυτού του. Κοινωνικοποιείται με τη βοήθεια της ομάδας. Μαθαίνει να υπακούει σε κανόνες και ακολουθεί ημερήσιο πρόγραμμα. Γνωρίζει τη συμβίωση και τη χαρά του να μοιράζεσαι. Συνειδητοποιεί τη σημασία της ομαδικότητας, της συντροφικότητας και ενός άλλου τρόπου ζωής... Αποκτά γνώσεις και εμπειρίες...

Οι θερινοί κινηματογράφοι έχουν την τιμητική τους το καλοκαίρι. Προσφέρουν διασκέδαση και ψυχαγωγία για όλη την οικογένεια.

Το ίδιο μπορούν να ψυχαγωγηθούν τα παιδιά με το παιδικό θέατρο ή το θέατρο σκιών. Πολλά τα οφέλη που θα αποκομίσουν και από τα δύο.

Οι βόλτες με το ποδήλατο χαλαρώνουν τις αισθήσεις, γυμνάζουν το σώμα και δίνουν τη δυνατότητα να χαρούμε τη φύση σε διάφορες ώρες της μέρας. Αν μάλιστα συνδυαστεί και με πικ-νικ στη φύση, είναι η ιδανική ιδέα για μία διαφορετική Κυριακή.

Η εξόρμηση στο βουνό μας αποζημιώνει με εικόνες, χρώματα και αρώματα που θα κουβαλάμε μαζί μας τους δύσκολους χειμωνιάτικους μήνες.

Είναι πρόκληση για τους μικρούς μας φίλους να δεχτούν τη πρόσκληση του βουνού για εξερεύνηση.

Εάν θέλουν να δραστηριοποιηθούν στο χώρο του σπιτιού τους

υπάρχουν και εδώ αρκετές επιλογές:

Μπορούν να οργανώσουν βραδιά μπάρμπεκιου με τους φίλους τους (με μία μικρή επιτήρηση των μεγάλων), ή να πραγματοποιήσουν ένα πιζάμα πάρτι.

Μπορούν επίσης να παίξουν μπουγελόπολεμο με μπαλόνια και νεροπίστολα ή ακόμη και να κολυμπήσουν στην πλαστική οικογενειακή πισίνα. Θα περάσουν εξίσου υπέροχα!

Ίσως κάποια από τα παιδιά να θέλουν αν εξασκήσουν την ικανότητά τους στην κηπουρική. Είναι μία ασχολία που μπορεί όλη την οικογένεια να κερδίσει και να δώσει ένα καταπληκτικό αποτέλεσμα.

Ταυτόχρονα, δραστηριοποιώντας τα παιδιά με τους γονείς τους είναι μία ευκαιρία να δέσουν τις σχέσεις τους και να γνωρίσει καλύτερα ο ένας τον άλλο.

Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα ίσως δεν είναι σε

ικανοποιητικά επίπεδα και καλό θα ήταν τα παιδιά από πολύ μικρά να μάθουν να συμμετέχουν. Θα μπορούσαν λοιπόν να γίνουν εθελοντές στην καθαριότητα των ακτών. Τα ίδια θα αισθανθούν μεγάλη ικανοποίηση και ταυτόχρονα θα μάθουν να σέβονται και να αγαπούν τη φύση.

Θάλασσα! Δεν χρειάζεται εδώ να αναλύσουμε τα τόσα πράγματα που μπορούν να πραγματοποιήσουν τα παιδιά. Παιχνίδια στο νερό, ρακέτες μέσα και έξω από τη θάλασσα (όχι για αρκετή ώρα, γιατί θα

πρέπει να σεβαστούμε και τους υπόλοιπους λιωμένους), μπάλες και φυσικά δεν πρέπει να ξεχνάμε τις κατασκευαστικές μας ικανότητες με την άμμο, τα βότσαλα και τα κοχύλια. Η ζωγραφική στις πέτρες είναι μία ακόμη ευχάριστη ασχολία για να προβάλουν το καλλιτεχνικό τους ταλέντο.

Σε όλη αυτή την ανεμελιά δεν θα πρέπει να ξεχνάμε να

πάρουμε μαζί μας τον φίλο που ποτέ τίποτε δεν ζητά και πάντα δίνει πολλά. Το βιβλίο. Και φυσικά εδώ εννοούμε ένα λογοτεχνικό βιβλίο να μας συντροφεύσει τις νύχτες μας, λίγο πριν κοιμηθούμε.

Και μην ξεχνάμε: σε όλες τις ασχολίες του καλοκαιριού θα έχουμε κατά νου να προστατεύουμε τον εαυτό μας από διάφορους κινδύνους. Όσο πιο γρήγορα το μάθουμε αυτό, τόσο πιο υπεύθυνοι αριανοί πολίτες θα γίνουμε!

Της **Ελένης Μπλιούμη**,
εκπαιδευτικού

Ποιητικές σελίδες

Με νίκη μοιάζει ν' απορροφάς
το γέλιο κείνων
που εξαρχής προσδοκούσαν....
κι έλαβαν...
κ ά τ ι από σένα!
Με νίκη μοιάζει τη δόξα να μετράς
στα λόγια κείνων
που εξαρχής αδιάφοροι ήταν...

Πρόσωπα νίκης

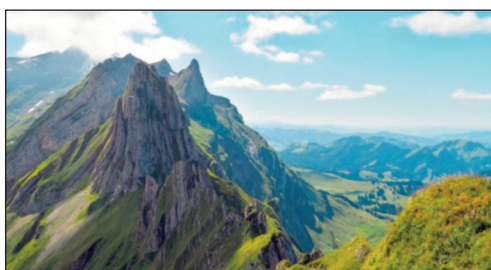
και συζητάνε...
τ ώ ρ α για σένα!
Με νίκη μοιάζει ν' αποκοιμιέσαι
στα δώρα «φίλων»
που στ' όνομά σου στρώνουν
τραπέζια...
και μασουλάνε...
π ί σ ω από σένα!

Μ' αν θες μια Ν ί κ η, να κρατάς
ε π α ί ν ο υ ς κείνων
που εξαρχής εχθροί δηλώναν...
σεσημασμένοι...
μ π ρ ο σ τ ά σε σένα!

Κι αν θες θριάμβους, στέγασε
τα όνειρα κείνων
που εξαρχής ψηλά κοιτάζουν...
και γι' όλους νοιάζονται...
μ α ζ ί με σένα!

Κορίνα Πάντου, φιλόλογος

Κλαίει ο Όλυμπος θρηνεί
τα άγραφα βογκάνε
και του Βερμίου οι κορφές
κι αυτές μοιρολογάνε.

Τα πήρα το παράπονο
στέκονται λυπημένα
σύννεφα τα σκεπάσανε
και είναι ανταριασμένα.

Δεν κλαίνε για τις παγωνιές
ούτε και για τα χιόνια
αυτά τα συνήθισαν
τά' χουνε τόσα χρόνια.
Κλαίνε γιατί ερήμωσαν

Το βουνό

χαθήκαν τα κοπάδια
θρηνούνε γιατί μένουνε
τα καλοκαίρια άδεια.

Οι στρούγκες χορταριάσανε
τα γρέκια ερημωμένα
κι αυτά τα παλιοκόνακα
είναι αραχνιασμένα.

Γεννήθηκα μες τα βουνά
πολύ καλά το ξέρεις
μην κάνεις όνειρα τρελά
γιατί θα υποφέρεις.

Νά'μαι της πόλης άνθρωπος
μην έχεις την ελπίδα
ανάμεσα στα έλατα
τον ήλιο πρώτο είδα.

Είμαι πουλί πε-
τούμενο
στις ράχες τρι-
γυρνάω
έμαθα μέσα στα
βουνά
να νυχτοπερπατάω.

Αν μάγαπας πραγματικά
και θέλεις το καλό μου
άσε με έτσι να χαρείς
στον κόσμο το δικό μου.

Κι αν τ'άφερε η μοίρα μου
τρελά να σ' αγαπήσω
δεν γίνεται και δεν μπορώ
τα πάντα να τα σβήσω.

Αλέξανδρος Παρλάντζας,
λαϊκός ποιητής

Στη μπλε τη γη ψηλά βουνά

Στη μπλε τη γη ψηλά βουνά
ζηλεύουν την Ελλάδα
που έχει Όλυμπο Ιερό
και κάνει Ολυμπιάδα.

Ζηλεύουν τον Απόλλωνα
που φως ειρήνης δίνει
το ύψος απ' τον Όλυμπο
όπου το μέτρο κρύβει.

Δεν είμαστε μικρός λαός
μον' έχουμε προγόνους
κι όποιος δεν σέβεται γονείς
δεν έχει απογόνους.

Το ύψος απ' τον Όλυμπο
δεν είναι γεωμετρία
ας το σπουδάσουν οι λαοί
να μάθουν ιστορία.

Δαρδούμπας Σάκης
Δωδωναίος

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2015, 2016 & 2017

Κατά το έτος 2015, από το ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δραστηριότητες:

- Διαδικασίες της ίδρυσης του μη κερδοσκοπικού σωματείου «ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ (κατάρτιση και έγκριση καταστατικού, αρχαιρεσίες κ.λπ.).

- Παρουσίαση βιβλίου του καθηγητή Βαγγέλη Αυδίκου στην Ελασσόνα.

- Ομιλία του φυσικοθεραπευτή κ.Στέφανου Χριστόπουλου στο Στεφανόβουνο, με θέμα «Πόνος στη μέση. Αντιμετώπιση»

- Εκδήλωση «Αποκριάτικα δρώμενα 2015», στις 21/2/2015, στην Ελασσόνα.

- «Γιορτές Τέχνης και Λόγου 2015 » στην Ελασσόνα και την Καλλιθέα στις 13,14,21/6/2015.

Ειδικότερα οι τριήμερες εκδηλώσεις περιλάμβαναν:

- Ημερίδα με θέμα «Πολιτισμικοί πόροι της περιοχής Ελασσόνας»

- Έκθεση εικαστικών τεχνών και ειδών Λαϊκής Τέχνης

- Αφιέρωμα στον Ποντιακό Πολιτισμό.

- Μουσική βραδιά με έντεχνο λαϊκό τραγούδι στη «Μουσική Σκηνή» στις 14-11-2015.

- Εκδήλωση-Αφιέρωμα στους αυτοδίδακτους λαϊκούς οργανοπαίχτες, λαϊκούς τραγουδιστές και λαϊκούς χορευτές της Επαρχίας Ελασσόνας, που έγινε στις 11/12/2015, στο κοσμικό κέντρο Δίας στην Ελασσόνα

- Παράλληλα με τις εκδηλώσεις αυτές, κατά το έτος 2015, λειτούργησε, με επιτυχία, και το Τμήμα παραδοσιακών χορών του Κέντρου Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης, το οποίο έδωσε και δύο παραστάσεις (21/2/2015 και 11/12/2015).

- Επίσης, το Δίκτυο πραγματοποίησε διάφορες ενέργειες και συνεργασίες με διάφορους φορείς, όπως:

- Πρωτοστάτησε και προώθησε στους αρμόδιους Φορείς την πρόταση για το πέραςμα της Ολυμπιακής Φλόγας από τον Όλυμπο και την Ελασσόνα, η οποία, τελικά, έγινε αποδεκτή και θα φιλοξενηθεί στην Ελασσόνα στις 24 Απριλίου.

- Συνδιοργάνωση του 21^{ου} Διεθνούς Μουσικοχορευτικού Πανηγυριού «Αραδοσίβια 2015» (29,30/8/15).

- Συνεργασία με άλλους φορείς για την ίδρυση του «Δικτύου Ελληνικών Πόλεων για την Ανάπτυξη».

- Συνεργασία με τον Δήμο Λάρισας για την υποψηφιότητά του για την «Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2021».

- Συμμετοχή μελών του Δ.Σ. στο 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, που έγινε στην Καρδίτσα στις 23, 24 και 25 Οκτωβρίου 2015, με θέμα «Δημοτικό τραγούδι και Ιστορία», που συνδιοργάνωσαν το Τμήμα Ιστορίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και το Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΟΥΣ 2016

Κατά το έτος 2016, από το ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ για την ανάπτυξη της επαρχίας Ελασσόνας πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δραστηριότητες:

- Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης **Βασιλειόπιπτας**, στις **23 Ιανουαρίου 2016** στη Μουσική Σκηνή, στην Ελασσόνα, με συμμετοχή γνωστών λαϊκών τραγουδιστών της Ελασσόνας. Έπαιξαν οι μουσικοί: Νίκος Δημητριάδης, λύρα, και Γιώργος Κεσκίνης, νταούλι.

- Ημερήσια εκδρομή στα **ΜΕΤΕΩΡΑ** και στο **ΠΕΡΤΟΥΛΙ**, στις **14 Φεβρουαρίου 2016**.

- Συμμετοχή της χορευτικής ομάδας του **Κέντρου Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης Ελασσόνας**, στις αποκριάτικες εκδηλώσεις που διοργάνωσε στις **12 Μαρτίου 2016** το Αγροτικό Εθνογραφικό Μουσείο Αραδοσιβίων στο Πνευματικό κέντρο Αετορράχης. Επίσης, συμμετείχαν Σύλλογοι από την Κέρκυρα, την Κόρινθο, τη Νάουσα και τη Λάρισα, και παρουσίασαν τα αποκριάτικα δρώμενα «Γιανίτσαροι και Μπούλες», Καντρίλιες Λευκίμης Κέρκυρας, Βλάχικος Γάμος Θεσσαλίας, Γαϊτανάκι και Δρώμενο της Αρκούδας της Κορίνθου.

- **Μουσική βραδιά** με τον τίτλο «ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ ΣΤΗ ΔΥΣΗ» στις **3 Απριλίου**, στη Μουσική σκηνή Ελασσόνας, με το ντουέτο των Στέργιου Τάτσιου (τραγουδιστή) και Αλεξάνδρας Τσούκη (πιάνο), οι οποίοι παρουσίασαν τραγούδια από 14 χώρες στην ιδιαίτερη γλώσσα της κάθε μιας.

Φιλική συμμετοχή είχαν και οι: Νίκος Δημητριάδης, στη Λύρα, και Γιώργος Κεσκίνης, στο νταούλι, καθώς και γνωστοί Ελασσονίτες τραγουδιστές.

- **Ομιλία** του φυσικοθεραπευτή Στέφανου Χριστόπουλου με θέμα: «Αυθεντικό σύνδρομο -Αντιμετώπιση», που πραγματοποιήθηκε στις **9 Απριλίου 2016**, στο Πνευματικό Κέντρο της Μητρόπολης **Ελασσόνας**

- **Παρουσίαση βιβλίου του Θωμά Παπακωνσταντίνου**, με τίτλο «Η Ελλάδα στα δεσμά του χρέους» που πραγματοποιήθηκε στις **23 Απριλίου**, στο Πνευματικό κέντρο της Μητρόπολης Ελασσόνας, με ομιλητές τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιά κ. Κώστα Γκιζιάκη και τον Δρα Κώστα Σαχινίδη.

- **Εκδήλωση-Αφιέρωμα στον λογοτέχνη Γιώργο Χειμωνά**, στις **2 Μαΐου**, στο **Δομένικο**, με ομιλητές τους εκπαιδευτικούς κ.κ. Βασίλη Σιουζουλή και Γιώργο Σαράτση.

- **Κινηματογραφική προβολή**, στις **13 Μαΐου**, στη Μουσική Σκηνή με την Ισπανική ταινία «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά».

- **Γιορτές Λόγου και Τέχνης 2016**, στις 10, 11 και 12 Ιουνίου 2016, στη Δολίχη, στον Ευαγγελισμό και στην Ελασσόνα αντίστοιχα. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλάμβανε:

- Διημερίδα με κεντρικό θέμα: «**Ο πολιτισμός και οι αρχαίοι λαοί της ευρύτερης περιοχής της Ελασσόνας**», με ομιλητές τους κ.κ.: Κώστα Κονταξή, καθηγητή του Παν. Δυτικής Μακεδονίας, Βασίλη Σιουζουλή, εκπαιδευτικό, και Σπύρο Μπούμπα εκπαιδευτικό-συγγραφέα.

- Συναυλία με την Μικτή Χορωδία «Music Arte» του Μουσικού Συλλόγου Ελασσόνας, υπό τη διεύθυνση του μαέστρου Κώστα Μάτη. - Μουσικοχορευτικές παραστάσεις, με τις χορευτικές ομάδες των Φορέων: Μορφωτικός Σύλλογος Αραδοσιβίων, Πολιτιστικός Σύλλογος Ευαγγελισμού, **Κέντρο Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης Ελασσόνας**, Σύλλογος των Απανταχού Αποδήμων Σκαμνιωτών «Ο ΟΛΥΜΠΟΣ», Ποντιακή Παρέα Ελασσόνας «Το Παρακάθ'».

- Έκθεση βιβλίων ντόπιων συγγραφέων περιοχής Ελασσόνας και Έκθεση Ζωγραφικής.

- **Παράσταση** της χορευτικής ομάδας του **Κέντρου Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης Ελασσόνας**, στον Βαθύλακο Κοζάνης, στις **15 Ιουλίου 2016**.

• **Δράσεις στον Όλυμπο για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2016**, στις **30 Ιουλίου 2016**, στον Όλυμπο και στην Ολυμπιάδα Ελασσόνας. Αναβίωση των ολυμπιακών αγώνων και προώθηση του «ΕΥ ΑΓΩΝΙΖΕΣΘΑΙ» και της «ΙΕΡΗΣ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΣ». Διοργανωτές των εκδηλώσεων ήταν: το Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας, ο Σύλλογος Φίλων του Ολύμπου και ο Χιονοδρομικός Ορειβατικός Σύλλογος Επαρχίας Ελασσόνας. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλάμβανε: ορειβασία στο Πάνθεον του Ολύμπου, πομπή στην οποία συμμετείχαν: ο κήρυκας, οι ιέρειες, οι ελανοδίκες, οι αρχαίοι οπλιτών και οι αθλητές. Ακολούθησαν οι αθλητικοί αγώνες με τα αρχαία Ολυμπιακά αγωνίσματα ενηλίκων και παιδών: *Δρόμος σταδίου, Δρόμος Διαύλου, Δόλιχος Δρόμος, Πάλη, Δισκοβολία, Ρίψη Ακοντίου και Άλμα εις μήκος*.

• Συμμετοχή της χορευτικής ομάδας του **Κέντρου Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης Ελασσόνας** στις εκδηλώσεις του **22^{ου} Διεθνούς Μουσικού-Χορευτικού Πανηγυριού «ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2016»**, που διοργάνωσε το Αγροτικό Εθνογραφικό Μουσείο Αραδοσιβίων, στις **28 Αυγούστου 2016**, στον υπαίθριο χώρο του Μουσείου.

Συνολικά, η Χορευτική ομάδα του Κέντρου Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης Ελασσόνας, κατά το έτος 2016, έκανε πέντε παραστάσεις,

• Μουσική βραδιά, με τον τίτλο **«ΓΕΦΥΡΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ»** στις **18 Σεπτεμβρίου 2016**, στη Μουσική σκηνή Ελασσόνας, με τον Βέρβερο τραγουδοποιό Yelas, από την Καβυλία της Αλγερίας, και το μουσικό ντουέτο των μουσικών Στέργιου Τάτσιου (τραγούδι) και Αλεξάνδρας Τσούκη (πιάνο), οι οποίοι παρουσίασαν τραγούδια από όλες τις χώρες της Μεσογείου στην ιδιαίτερη γλώσσα της κάθε μιας.

Φιλική συμμετοχή είχαν και οι μουσικοί: Νίκος Δημητριάδης, στη λύρα, και Γιώργος Κεσκίνης, στο νταούλι. Η ίδια συναυλία έγινε και στις **19 Σεπτεμβρίου 2016** στο Ειδικό Σχολείο Γαλανόβρυσης, με την αφιλοκερδή προσφορά των καλλιτεχνών.

• Ημερήσια εκδρομή στο Νυμφαίο όρος και στην Καστοριά, στις **6 Νοεμβρίου 2016**.

• «ΑΦΙΕΡΩΜΑ στον σκηνοθέτη ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΟΚΟΒΑ...δύο χρόνια μετά...» στις **26 και 27 Νοεμβρίου 2016**, στο Πνευματικό Κέντρο Μητρόπολης Ελασσόνας, με ομιλητές τους κ.κ. Αποστόλη Βάλλα και Γιώργο Σαράτση και συντονιστή τον δρ Κώστα Σαχινίδη. Συνολικά προβλήθηκαν τέσσερα ντοκυμαντέρ του αείμνηστου Γιάννη Προκόβα και ιδιαίτερα τα εξής: «Λιβάδι Ολύμπου, η πατρίδα του Γιωργάκη Ολύμπιου», «Η Κοιλιάδα των Τεμπών», «Τσαριτσάνη» και «Το κρυφό στην Ελασσόνα».

• Λαϊκό γλέντι στην «ΤΑΒΕΡΝΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑ» στην Ελασσόνα, στις **10 Δεκεμβρίου 2016**. Συμμετείχαν οι μουσικοί: Δημήτρης Μιχαλές, στο κλαρίνο, Νίκος Δημητριάδης, στη λύρα, Γιώργος Κεσκίνης, στο νταούλι, και Τιμόθεος Καλαϊτζίδης, στο τραγούδι.

• Χριστουγεννιάτικη γιορτή στις **23 Δεκεμβρίου 2016**, στην αίθουσα χορού, με χριστουγεννιάτικα τραγούδια και χορούς.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΟΥΣ 2017

Κατά το έτος 2017, από το ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ για την ανάπτυξη της επαρχίας Ελασσόνας πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δραστηριότητες:

• Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης **Βασιλειόπιπτας την Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2017** στη Μουσική Σκηνή, στην Ελασσόνα με συμμετοχή γνωστών λαϊκών καλλιτεχνών (Ν. Δημητριάδης λύρα, Γ. Κεσκίνης νταούλι κ.ά.) και μελών και φίλων του Συλλόγου.

• **Ημερήσια εκδρομή στο Καρπενήσι και στο μοναστήρι της Προυσιώτισσας, την Κυριακή 26 Μαρτίου 2017.**

• **Παρουσίαση βιβλίου του Γιάννη Σιγάλα.**

Το Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας «Κέντρο Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης» και οι Εκδόσεις «ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ» στις **18 Απριλίου 2017** παρουσίασαν το φωτογραφικό άλμπουμ του κ. Γιάννη Σιγάλα, παιδοψυχιάτρου, με τίτλο: **«Το Άνθος του κάκτου»**. Η παρουσίαση έγινε στο Κοσμικό κέντρο ΦΑΝΤΑΣΙΑ, στην Ελασσόνα, με ομιλητές τους κ.κ.: **-Κώστα Σαχινίδη, Δρα Κοινωνιολογίας, Πολιτικό Επιστήμονα**

-Ευαγγελία Ράπτου-Στεργιούλα, Δρα Κοινωνικής Λαογραφίας

-Πένυ Αγοράστη-Χέβα, Φιλολόγο, Ιστορικό Τέχνης

Τον συντονισμό της εκδήλωσης είχε η κ. **Βικτωρία Μπαρμπή-Σπαπή**, Πολιτικός Επιστήμων, ενώ το πρόγραμμα παρουσίασε η κ. **Ελένη Μπλιούμη-Μπαρά**, εκπαιδευτικός.

Ακολούθησε απαγγελία ποιημάτων και οπτικο-ακουστική προβολή φωτογραφικού υλικού και έκλεισε με μουσικό πρόγραμμα από την εξαίρετη **Παιδική-Νεανική Χορωδία «Music Arte»** του **Μουσικού Συλλόγου Ελασσόνας**, υπό τη διεύθυνση του μαέστρου **Κώστα Μάτη** και με συνοδεία στο πιάνο από την καθηγήτρια μουσικής **Έφη Φαρμάκη**.

Γενικότερα, η εκδήλωση αυτή, εκτός από την παρουσίαση του βιβλίου, περιλάμβανε διάφορες τέχνες μαζί, όπως είναι η Τέχνη της Φωτογραφίας, η Τέχνη της Ποίησης, η Τέχνη της Χορωδιακής Μουσικής, η οπτικο-ακουστική προβολή, η Τέχνη του Λόγου κ.λπ.

• **Παρουσίαση του βιβλίου των Κώστα Σαχινίδη και Ευαγγελίας Ράπτου στην Αθήνα.**

Το Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας και οι εκδόσεις «ΛΕΙΜΩΝ», στις **13 Ιουνίου 2017** παρουσίασαν το βιβλίο των Κώστα Γ. Σαχινίδη, δρ Κοινωνιολογίας, και Ευαγγελίας Ράπτου-Στεργιούλα, δρ Κοινωνικής Λαογραφίας, με τίτλο **«Λαϊκή ποίηση: Το παράδειγμα της επαρχίας Ελασσόνας»**, στην αίθουσα της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών στην Αθήνα.

Ομιλητές ήταν οι κ.κ.: • Βασίλης Φίλιας, καθ. Κοινωνιολογίας, πρώην Πρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου • Μιχάλης Γ. Μερακλής, ομότιμος καθηγητής Κοινωνικής Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών • Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης, καθηγητής Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών • Κώστας Κονταξής, επίκουρος καθηγητής Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Παράλληλα, η Γεωργία Ζώη, ηθοποιός, αρχιτέκτων, και ο Γιάννης Ευφραιμίδης, ηθοποιός απήγγειλαν ορισμένα ποιήματα του βιβλίου. Η εκδήλωση έκλεισε με μουσικό πρόγραμμα από τον Πέτρο Μιχόπουλο, στην κιθάρα, τον Νίκο Σταυρόπουλο, στο ακορντεόν και τον Γιάννη Νικολαΐδη, στην ποντιακή λύρα.

• **Δημιουργήθηκε η ιστοσελίδα www.enolympo.gr** του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας όπου αναρτήθηκαν το πρώτο και το δεύτερο τεύχος του ηλεκτρονικού περιοδικού του Συλλόγου με τίτλο «Εν Ολύμπω».

• **«ΓΙΟΡΤΕΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ 2017»**, με τη συνεργασία του Μορφωτικού Εκπολιτιστικού Συλλόγου Κρανιάς και της τοπικής Δημοτικής Κοινότητας Κρανιάς στις **17 Ιουνίου 2017**.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλάμβανε:

• **Ημερίδα** με κεντρικό θέμα: **«Γνωστοί και άγνωστοι αγωνιστές της λευτεριάς από την ευρύτερη περιοχή της Ελασσόνας»** (Νικοτσάρας, Γεωργάκης Ολύμπιος, Καπετάν Ελασσόνας (Δημήτριος Μπαντόπουλος), Μπαλντούμης Ιωάννης, Παπαβλαχάβας κ.ά.).

• Μουσικοχορευτικές παραστάσεις, με τις χορευτικές ομάδες των Φορέων: **Κέντρο Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης Ελασσόνας**

(Συνεχίζεται στη σελίδα 13)

Οι «Β Α Κ Χ Ε Σ» του Ευριπίδη από το Θεσσαλικό θέατρο

Την τραγωδία του Ευριπίδη «Β Α Κ Χ Ε Σ» παρουσίασε το «Θεσσαλικό Θέατρο» στις 5 και 6 Ιουλίου στο Β' Αρχαίο θέατρο της Λάρισας, σε σκηνοθεσία του Έκτορα Λυγίζου με Βοηθό σκηνοθέτιδα την Εύα Βλασσοπούλου. Η μετάφραση του έργου ήταν του Γιώργου Χειμωνά, ενώ τα Σκηνικά και τα Κοστούμια ήταν από την Κλειώ Μπομπούτη και οι φωτισμοί του Δημήτρη Κασσιμάτη.

Συμμετείχαν οι ηθοποιοί: Ανθή Ευστρατιάδου, Έκτορας Λυγίζος, Βασίλης Μαγουλιώτης, Άρης Μπαλής, Αργύρης Πανταζάρας, Ανέζα Παπαδοπούλου, Μαρία Πρωτόπαππα και Χρήστος Στέργιονγλου.

Η Παράσταση, ανέβηκε το Καλοκαίρι 2017, σε συνεργασία με το «Ελληνικό Φεστιβάλ» και παρουσιάστηκε και στην Επίδαυρο, στο Ηρώδειο, καθώς και σε «ΦΕΣΤΙΒΑΛ», που έγιναν σε διάφορες άλλες πόλεις της Ελλάδας.

Σύμφωνα με τον μύθο που αναφέρεται στο πρόγραμμα, «... ο θεός Διόνυσος φτάνει στην πόλη με ανθρώπινη μορφή και ο βασιλιάς Πενθέας παλεύει να οχυρώσει εαυτόν και άστυ απέναντι στην έλευση μιας θρησκείας που εξισώνει τους πάντες – νυν και πρώην βασιλιάδες, θεούς και δούλους, μάντεις και αγγελιοφόρους, γυναίκες και άνδρες – σε έναν κόσμο συμφιλίωσης του ανθρώπου με τα πιο ζώδη αλλά και αγνά του ένστικτα.

Η μοναδική σωζόμενη τραγωδία στην οποία ο Διόνυσος συμμετέχει ως πρόσωπο του δράματος αλλά και ως παντεπόπτης σκηνοθέτης - συγγραφέας, σε μια εκδοχή που θα εξερευνήσει τη σύγκρουση ανάμεσα στην ατομικότητα του ήρωα και την πολυφωνικότητα του χορού. Μια εκδοχή για οκτώ αφηγητές που – με την ένταξη

των χορικών στη βασική πλοκή – θα παρακολουθήσει τη διαδικασία τής σταδιακής σύνθεσης και αποσύνθεσης ενός μεικτού χορού, την αντίσταση αλλά και τη λαχτάρα οκτώ ατόμων να ανέβουν φαντασιακά στο ιερό βουνό ως μαινάδες και να μετατραπούν σε βάκχες. Μια τελετή μύησης στη λατρεία του «άλλου», της οποίας πρώτο στάδιο είναι να σταθούν δύο άτομα ενώπιος - ενώπιω υπό το βλέμμα ενός θεατή-μάρτυρα».

Η παράσταση του θεσσαλικού θεάτρου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μόνο ως μια πειραματική παράσταση για τους εξής λόγους:

1. Σχεδόν κατέργησε τον χορό του έργου και τον αντικατέστησε με μονολόγους ηθοποιών.

Μόνο προς το τέλος ο θίασος ολόκληρος λειτούργησε ως κανονικός χορός.

2. Κατέργησε τα αρχαία κουστούμια και τα αντικατέστησε με άλλα απροσδιόριστης μορφής και τεχνοτροπίας.

3. Κατέργησε τις αρχαίες μάσκες.

4. Οι ερμηνείες των ηθοποιών θύμιζαν περισσότερο μια ερασιτεχνική παράσταση παρά έναν επαγγελματικό θίασο.

Αυτά και άλλα πολλά θα μπορούσε να πει κανείς με μια κοινότητα διαπίστωση: φαίνεται ότι έγινε της μόδας οι νέοι σκηνοθέτες να ανταγωνίζονται μεταξύ τους σε κάθε είδους νεωτερισμούς μόνο και μόνο για να δείξουν την ιδιαιτερότητά τους,

χωρίς κανένα σεβασμό στο αρχαίο δράμα και τους ιερούς κανόνες που το διέπουν.

**Του Κώστα
Γ. Σαχινίδη,**
δρα Κοινωνιολογίας &
Πολιτικού Επιστήμονα

Γιορτές Λόγου και Τέχνης 2017 στη Δολίχη και στο Λυκούδι

Συνέχεια από τη σελίδα 12

Μετά την επιτυχή εκδήλωση της Κρανιάς (17-6-2017), και την αναβολή των προγραμματισμένων εκδηλώσεων στο Αμούρι (λόγω πένθους των κατοίκων), οι ΓΙΟΡΤΕΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ 2017 συνεχίστηκαν με δύο ακόμη Ημερίδες που έγιναν στις 15 Ιουλίου στη Δολίχη και στις 23 Ιουλίου στο Λυκούδι Ελασσόνας, σε συνεργασία με τους τοπικούς Φορείς. Ειδικότερα, η δεύτερη ημερίδα ήταν συνέχεια της προηγούμενης, που έγινε στην Κρανιά, με το ίδιο θέμα, δηλ.: «Γνωστοί και άγνωστοι αγωνιστές της λευτεριάς από την ευρύτερη περιοχή της Ελασσόνας» και συνδιοργανώθηκε από το Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Δολίχης «Η Τριπολιτίδα» και την ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΡΙΣΑΣ.

Ομιλητές ήταν οι κ.κ.:

- **Κώστας Σαχινίδης**, Δρ Κοινωνιολογίας, συγγραφέας «Καπετάν Ελασσόνας» «Ταγματάρχης Ιωάννης Μπαλτούμης (από το Πραιτώρι)».
- **Σπανός Κώστας**, εκπαιδευτικός, συγγραφέας. «Ευθύμιος Ταμπάκης-Ταμπακόπουλος (από την Τσαριτσάνη)»
- **Ζαρκώνης Βασίλης**, εκπαιδευτικός, Φιλολόγος «Ο κλεφταρματολός και έξαρχος του Ολύμπου Κώστας Ζήδρος (από την Τσαπουρνιά)».
- **Τάχατος Νικόλαος**, Φιλολόγος «Η ιστορία της μονής Αγίου Αντωνίου Δεμηράδων-Κοκκινόγης».

Επίσης στις 23 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε και η Τρίτη ημερίδα

στο Λυκούδι Ελασσόνας με θέμα: «Όλυμπος-Περραιβία. Ιστορία Πολιτισμός», με συνδιοργανωτές το Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Λυκούδιου. Ομιλητές ήταν οι κ.κ.:

- **Μπούμπας Σπύρος**, εκπ/κός, συγγραφέας «Περραιβία-Περραιβοί».
- **Σπανός Κώστας**, εκδότης Θεσσαλικού Ημερολογίου, συγγραφέας «25 οικισμοί βορείως της Ελασσόνας στην πρόθεση 84 της Μονής του Σπαρμού (1633-1674)».
- **Σαχινίδης Κώστας**, Δρ Κοινωνιολογίας, συγγραφέας «Ο Όλυμπος στα δημοτικά τραγούδια».
- **Τάχατος Νικόλαος**, φιλόλογος. «Η ιστορία της ιεράς Μονής Αγίου Αντωνίου Δεμηράδων (Κοκκινόγης)».
- **Ντάλλας Δημήτριος**, εκπαιδευτικός. «Γεράσιμος Ραυτόπουλος, ο 12χρονος ήρωας της μάχης του Σαρανταπόρου».
- **Πλάτανος Βασίλειος**, εκδότης του περιοδικού «Ελασσονίτικα Γράμματα», δημοσιογράφος «Λυκούδι Ελασσόνας-Σύντομη ιστορία (1454-2017)».
- **Παπακωνσταντίνου Θωμάς**, συγγραφέας «Η Θεσσαλική Δωδώνη-Ιστορικά στοιχεία».

Το απερχόμενο Διοικητικό Συμβούλιο. Πρόεδρος: Σαχινίδης Κων/νος, Ταμίας: Οικονόμου Βασίλειος, Αντ/δρος: Ράππου Ευαγγελία, Γραμματέας: Μπαρμπή Βικτωρία, Ειδική Σύμβουλος: Μπλιούμη Ελένη.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Γράφουν μαθητές του 3ου Δημοτικού Σχολείου Ελασσόνας

Στη χώρα του ανθυγιεινού

Του Νίκου Αγοραστού

Κάποτε στη χώρα του Ανθυγιεινού, στην πόλη της Χοληστερίνης, ζούσαν ευτυχισμένοι οι κάτοικοί της που ήταν όλοι πεντανόστιμοι. Ο Δήμαρχος της Χοληστερούπολης, μια μέρα, έκανε έναν διαγωνισμό. Αυτός που θα δημιουργούσε μεγαλύτερα νούμερα χοληστερίνης στον οργανισμό του θα ήταν ο νικητής. Στον περίεργο αυτό διαγωνισμό έλαβαν αρκετοί πολίτες μέρος: ο Τάκης ο πατατάκης, η Λίτσα η Πίτσα, ο Μάκης ο Σαλαμάκης, ο Άκης ο Κρουασανάκης και, το μεγάλο φαβορί, η Λόλα η Κοκακόλα! Ο διαγωνισμός ήταν απίστευτος. Όλοι έτρωγαν πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ και πολλές φορές σηκώνονταν και έτρωγαν τη νύχτα, ώσπου η χοληστερίνη να χτυπήσει κόκκινο.

Έσπασαν κάθε ρεκόρ τα νούμερα της χοληστερίνης, ώσπου μαθεύτηκε στις πόλεις της Πίεσης, της Απόφραξης και των Τριγλυκεριδίων, και τους καλούσαν για να συνεχί-

σουν κι εκεί το γλέντι. Μεθυσμένοι όλοι τους από το φαγοπότι και την καλοπέραση, κήρυξαν «πόλεμο πρωτιάς» στους κατοίκους της πόλης του Υγιεινού.

Ο Τάκης ο Γαλατάκης, ο Μούλης ο Χυμούλης, η Τένια η Φρουτένια, ο Άκης ο Λαχανάκης, η Σούλα η Σαλατούλα και ο Κούλης ο Αθλητικούλης δεν έμειναν με σταυρωμένο στόμα και αντιστάθηκαν.

Ζήτησαν από τους κατοίκους του Ανθυγιεινού να διοργανώσουν αθλητικούς αγώνες και νικητής θα ήταν εκείνος που θα αγωνιζόταν με υγεία, θα άντεχε σε όλα τα αθλήματα, θα είχε κόκκινα μάγουλα, καθαρό μυαλό και λαμπερό χαμόγελο. Όσο για τα αποτελέσματα! Αφήνω εσάς να τα φανταστείτε.

Ίσως να τα μάθουμε στην επόμενη ιστορία μου...

Το αδύναμο σκιουράκι

Της Χρύσας Μπαξεβανάκη

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα σκιουράκι που ήταν πολύ αδύναμο και δεν μπορούσε να σηκώσει ούτε ένα βελανίδι. Ξαφνικά μια μέρα ένας αετός άρχισε να το κοροϊδεύει.

-Χα χα χα! Κοίτα πόσο κοκαλιάρης είσαι, ενώ εγώ μπορώ να σηκώσω μέχρι και κοτρόνες. Και άρπαξε μια...

-Σταμάτα! Δεν είναι πολύ ωραίο να κοροϊδεύεις τους άλλους. Θα σου άρεσε να σου το έκανε κάποιος άλλος αυτό, φώναζε το σκιουράκι.

-Γιατί να μου το κάνουνε, αφού όλοι με αγαπάνε.

-Ναι, αλλά εάν μάθουν τη συμπεριφορά σου και τα παιχνιδιά σου, δεν θα σ' αγαπούν πια!

-Πάψε, αλλιώς θα σε τσιμπήσω με το δυνατό μου ράμφος!

-Να πάψεις εσύ και μάλιστα να μου ζητήσεις συγνώμη.

Ερχόμενη από το δάσος όμως μια σκατσοχοίρινα, μπαίνει στη μέση.

-Σταματήστε! Δεν είναι σωστό να μαλώνετε! Καλύτερα να κρυφτείτε γιατί με όλο το σαματά σας άκουσε ο κυνηγός.

Από τότε κανένας δεν ενόχλησε κανέναν και όλοι ζήσανε μια χαρά και εμείς καλύτερα.

Καλοκαιρινά τραγούδια

Στις 15 Ιουνίου κλείνουν τα σχολεία, αφήνουμε στην πάντα τα σχολικά βιβλία

Μπάνια, μακροβούτια στην ακρογιαλιά, λάμπει όλος ο κόσμος και κολυμπά. Το καλοκαίρι θα γίνει δροσερό, τρώγοντας σοκολάτα και βανίλια παγωτό.

Όμως όταν έρθει ο χειμώνας πάλι, θα ξεχάσουμε το όμορφο ακρογιάλι.

Πες μου τι να κάνω εγώ, που το καλοκαίρι τόσο πολύ το αγαπώ!

Αναστασία Αγροδήμου
Ιωάννα Αγριόδημου

«ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2017»

Με απόλυτη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και φέτος οι κορυφαίες ετήσιες φεστιβαλικές εκδηλώσεις του Αγροτικού Εθνογραφικού Μουσείου Αραδοσιβίων Ελασσόνας με τον ενδεικτικό τίτλο «ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2017» 23ο Διεθνές Μουσικο-χορευτικό Πανηγύρι, στις 27 Αυγούστου 2017.

Ο διεθνής Βέρβερους τραγουδοποιός YELAS, από την Καβυλία Αλγερίας

Ο Κούρδος τραγουδιστής ΜΕΜΟΣ ΤΣΙΑΠΑΝ

KHONI FOLK ENSEMBLE "EGRISI", από την Γεωργία

Ο Σύλλογος των Απανταχού Αποδήμων Σκαμνιωτών «Ο ΟΛΥΜΠΟΣ»

Οι εκδηλώσεις έγιναν υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Θεσσαλίας και με τη συνδιοργάνωση της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας και της Αντιδημαρχίας Πολιτισμού και Επιστημών Δήμου Λαρισαίων, από τον Δήμο Ελασσόνας (για μια ακόμη χρονιά).

Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα περιλάμβανε μουσικοχορευτικά συγκροτήματα από την Γεωργία και την Ελλάδα, καθώς και τους διεθνείς μουσικούς YELAS από την Καβυλία Αλγερίας και ΜΕΜΟΣ ΤΣΙΑΠΑΝ από το Κουρδιστάν.

Η εκδήλωση έγινε την Κυριακή 27 Αυγούστου στον υπαίθριο χώρο του Μουσείου και συμμετείχαν:

- Το KHONI FOLK ENSEMBLE "EGRISI", από την Γεωργία.
- Ο διεθνής Βέρβερους τραγουδοποιός YELAS, από την Καβυλία Αλγερίας.
- Ο Κούρδος τραγουδιστής ΜΕΜΟΣ ΤΣΙΑΠΑΝ
- Ο Σύλλογος των Απανταχού Αποδήμων Σκαμνιωτών «Ο ΟΛΥΜΠΟΣ»
- Ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Βαθύλακκου Κοζάνης.

Η ίδια σχεδόν εκδήλωση πραγματοποιήθηκε και το Σάββατο 26 Αυγούστου, στο Κηποθέατρο Αλκαζάρ Λάρισας, με τη συνδιοργάνωση της Αντιδημαρχίας Πολιτισμού και Επιστημών Δήμου Λαρισαίων, όπου συμμετείχαν:

- Το KHONI FOLK ENSEMBLE "EGRISI", από την Γεωργία.
- Ο διεθνής Βέρβερους τραγουδοποιός YELAS, από την Καβυλία της Αλγερίας.
- Ο Κούρδος τραγουδιστής ΜΕΜΟΣ ΤΣΙΑΠΑΝ
- Ο Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Ριζόμυλου Μαγνησίας «Η ΔΙΑΠΛΑΣΗ»

Η παρουσίαση του προγράμματος έγινε από την κ. Βίκυ

Ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Βαθύλακκου Κοζάνης

Χατζηκυριάκου.

Την επιμέλεια και τον γενικό συντονισμό όλων των εκδηλώσεων είχε ο Κώστας Σαχινίδης, Δρ Κοινωνιολογίας.

Επίσης, στις 27 Αυγούστου 2017 πραγματοποιήθηκε και η 12η Έκθεση Αγροτικών, Κτηνοτροφικών Προϊόντων και Λαϊκής Τέχνης στην οποία παρουσιάστηκαν τοπικά προϊόντα, όπως φέτα Ελασσόνας του Ν. Μπίζιου, προϊόντα του Οινοποιείου Αθανασίου Μηνά, ενώ παρουσιάστηκαν και πέτρινες δημιουργίες του γλύπτη Βασίλη Οικονόμου και πίνακες Ζωγραφικής του Νίκου Νταμάνη.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ελασσόνας κ.κ. Χαρίτων και ο Αντιπεριφερειάρχης Λάρισας κ. Δημήτρης Παπαδημόπουλος.

Χορηγοί της εκδήλωσης ήταν και πάλι οι επιχειρήσεις ΓΑΛΑΞΙΑΣ καθώς και οι FARM SERVICES και ΓΚΟΥΤΖΟΥΡΕΛΑΣ TOURS. Ακόμη, τις εκδηλώσεις στήριξαν οι επιχειρήσεις Ελασσόνας: Αρτοποιείο-ζαχαροπλαστείο Παυλίδης, Καφετέριες Οξυγόνο, Σεμίραμις, Λευκό και Μικρό Καφέ, Αρτοποιείο-ζαχαροπλαστείο Χαλκίδης και Κοτόπουλα AMBROSIAΔΗ.

Χορηγοί Επικοινωνίας ήταν: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ, ΕΡΤ Λάρισας, Ράδιο Ελασσόνα, Ράδιο Κιβωτός, PartyFM, Δημοτικό Ραδιόφωνο Λάρισας, Paidisi-comLarissa και Larissanet.

Βιβλιοπαρουσίαση

...Του έργου του Καθηγητή Λαογραφίας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Μ. Γ. Βαρβούνη:

Εισαγωγή στη Θρησκευτική Λαογραφία

Τόμος Πρώτο, Λαϊκή θρησκευτικότητα και παραδοσιακή θρησκευτική συμπεριφορά (Θεσσαλονίκη 2017, σσ. 446)

Τόμος Δεύτερος. Εισαγωγή στη Θρησκευτική Λαογραφία Ο κύκλος του χρόνου – Ο κύκλος της ζωής – Ο κύκλος της λατρείας (Θεσσαλονίκη 2017, σσ. 490).

Εκδ. Οίκος Κ. & Μ. Αντ. Σταμούλη.

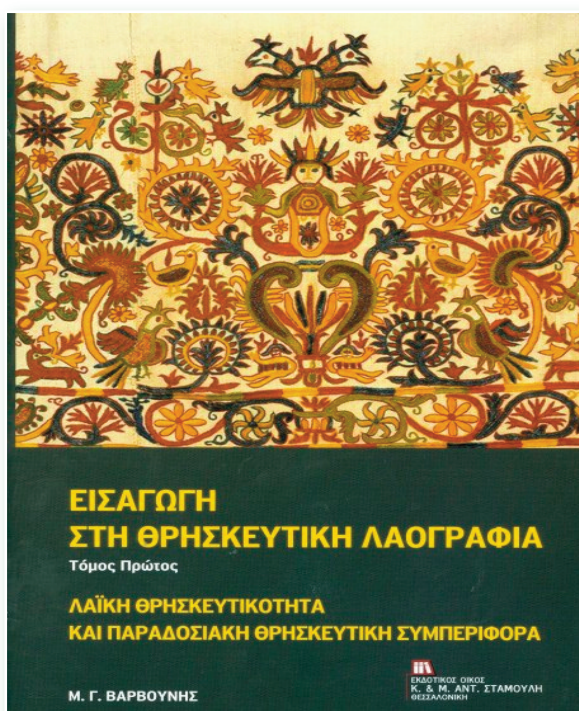
Ο κλάδος της θρησκευτικής λαογραφίας, όπως εισαγωγικά παρουσιάζεται στο μετά χείρας έργο, και ο οποίος σχετικά όψιμα άρχισε να καλλιεργείται επιστημονικά και στη χώρα μας, κινείται στο μεταίχμιο μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας. Το γεγονός αυτό είναι καθοριστικό για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τις λαϊκές εκδηλώσεις που μελετά, αλλά και για τη θέση που κατέχει στο πλαίσιο της σύγχρονης μας μελέτης του λαϊκού πολιτισμού. Συνυπάρχουν, επίσης, στις επιμέρους εκδηλώσεις της λαϊκής θρησκευτικότητας στοιχεία ταυτοτήτων, που προσδιορίζουν την μορφή και την ουσία της παραδοσιακής καθημερινότητας. Τόσο τα έθιμα, όσο και οι σύγχρονες παραλλαγές και ανανεώσεις τους, όπως λ.χ. η συμβολική χρήση των τοπικών ενδυμασιών, η αναδόμηση και η ανασηματοδότηση των πανηγύρεων αλλά και η υιοθέτηση νέων ή εισηγμένων εθίμων, αυτό υποδηλώνουν, αναδεικνύοντας την θρησκευτική λαογραφία σε βασικό παράγοντα μελέτης όχι μόνο της παραδοσιακής κοινωνίας, αλλά και της νεωτερικής, παγκοσμιοποιημένης και εν μέρει εκκοσμικευμένης κοινωνίας της εποχής μας, η οποία ωστόσο αποτελεί την σύγχρονη έκφραση του λαϊκού πολιτισμού.

Οι βασικότερες από αυτές τις πτυχές, που σχετίζονται τόσο με την έννοια και το περιεχόμενο της θρησκευτικής λαογραφίας, όσο και με τα επιμέρους περιεχόμενά της, εξετάζονται στη συνέχεια λεπτομερέστερα, με στόχο να σχηματιστεί το περίγραμμα μελέτης των ζητημάτων που σχετίζονται με την θρησκευτική λαογραφία, στο σύνολό της. Οποσδήποτε, όσα εδώ γράφονται αποτελούν, ως ένα βαθμό τις επιστημονικές απόψεις του συγγραφέα, στο βαθμό που η υποκειμενικότητα λειτουργεί ακόμη στην ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων των κοινωνικών επιστημών. Ελπίζουμε ότι όσοι θα διαβάσουν το βιβλίο αυτό θα οδηγηθούν σε μελέτες και συμπεράσματα που θα προωθήσουν τόσο τις ελληνικές λαογραφικές σπουδές, όσο και την μελέτη της θρησκευτικής λαογραφίας

γενικότερα. Πρόκειται για ένα σπουδαίο κλάδο της επιστημονικής μελέτης της καθημερινότητας, ιδίως αν κανείς λάβει υπόψη πόσο επηρεάζει την καθημερινή μας ζωή η θρησκεία και οι τελετουργικές και θρησκευτικές πρακτικές, ιδέες και συμπεριφορές, ακόμη και αν συχνά δεν το συνειδητοποιούμε ή δεν το αντιλαμβανόμαστε.

Στον δεύτερο τόμο της δίτομης εισαγωγής στην θρησκευτική λαογραφία, περιλαμβάνονται τα σχετικά με τον κύκλο της ζωής, τον κύκλο του χρόνου και τις επιμέρους λατρευτικές πράξεις και πρακτικές, που απαρτίζουν το

σύστημα της λαϊκής θρησκευτικότητας και δομούν τις τελετουργικές πρακτικές των εκδηλώσεών της. Πρόκειται για ζητήματα από την ελληνική θρησκευτική λαογραφία, τα οποία επεκτείνουν όσα θεωρητικά και μεθοδολογικά αναπτύχθηκαν στον πρώτο τόμο, δίνοντας παραδείγματα και αναλύσεις των τάσεων και των φαινομένων που εκεί εντοπίστηκαν και αναφέρθηκαν. Με τον κύκλο της ζωής ασχολήθηκε παλαιότερα συστηματικά ο Γ. Κ. Σπυριδάκης, στο γνωστό σπουδαίο, αν και παραγκωνισμένο σήμερα έργο του, που ξεπερνά κατά πολύ τα πλαίσια ενός διδακτικού συγγράμματος του μαθήματος της λαογραφίας, όπως εμφανίζεται. Αλλά και για τον κύκλο του χρόνου είναι γνωστά – και εν πολλοίς αξεπέραστα – τόσο το

συστηματικό βιβλίο του Γ. Α. Μέγα για τα ελληνικά έθιμα της λαϊκής λατρείας, όσο και τα πέντε εποχικά βιβλία του Δ. Σ. Λουκάτου, όπου συγκεντρώνονται εκδομένα και ανέκδοτα σχετικά κείμενά του.

Με βάση τα βιβλία αυτά, επιχειρείται εδώ η παρουσίαση των βασικών περιεχομένων της θρησκευτικής λαογραφίας σε τρεις κύκλους, της ζωής, του χρόνου και της λατρείας, ώστε να παρουσιαστεί το υλικό ενίοτε με μια νέα σύνθεση, και πάντως σε πολλά σημεία με καινούργιες ερμηνευτικές προτάσεις και θεωρήσεις. Κυρίως δε επιχειρείται η απομάκρυνση από την παλαιότερη οπτική της «λαϊκής λατρείας» και η ένταξη των δεδομένων στο ερμηνευτικό σχήμα της παραδοσιακής θρησκευτικής συμπεριφοράς. Τα επιμέρους παραδείγματα προέρχονται, λοιπόν, από την υπάρχουσα πρωτογενή βιβλιογραφία και στις ερμηνείες που προτείνονται χρησιμοποιούνται τα δεδομένα της σύγχρονης επιστημονικής λαογραφίας. Παράλληλα, όπως συμβαίνει και στον πρώτο τόμο του έργου, η βιβλιογραφία που παρέχεται στο τέλος είναι περισσότερο μια βάση για περαιτέρω μελέτη των ενδιαφερομένων, παρά μια απλή αλφαβητική συγκέντρωση των τίτλων που χρησιμοποιούνται στις παραπομπές του κυρίως μέρους, κάτι που επίσης ενισχύει τον εισαγωγικό χαρακτήρα του έργου.